

การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

นางสาวกุลชดา บุญพร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Development of Instruments to Assess Patriotism, the Love for the Religion,
the Love for the Monarch , the Love for Thainess, Sufficiency Living,
and Public Mindedness for Mathayom Suksa IV Students
in Yasothon Province**

Miss Kulchada Boonporn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย
อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
จังหวัดยโสธร

ชื่อและนามสกุล นางสาวกุลชดา บุญพร

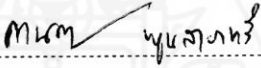
แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา

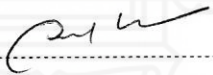
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. วรณดี แสงประทีปทอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล วิจิตรวรรณ

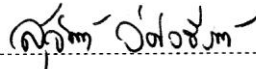
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กานดา พูนลาภทวี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณดี แสงประทีปทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล วิจิตรวรรณ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย
อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
จังหวัดยโสธร

ผู้วิจัย นางสาวกุลชดา บุญพร รหัสนักศึกษา 2522500087 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การประเมินการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. วรณัติ แสงประทีปทอง
(2) รองศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล วิจิตรวรรณ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร และ (2) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2555 จำนวน 500 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่พัฒนาในการวิจัยมี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะและแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสัมประสิทธิ์แอลฟา และการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ที่สร้างขึ้น มี 2 ฉบับ ได้แก่แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบรูบิก จำนวน 40 ข้อ สำหรับครูประเมินนักเรียนและ แบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ สำหรับนักเรียนประเมินตนเอง (2) แบบสังเกต และแบบประเมินตนเองมีความตรงเชิงเนื้อหา โดยดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง .80 ถึง 1.00 และความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทุกด้าน แบบสังเกตมีความเที่ยง .97 และ แบบประเมินตนเอง มีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.71 ถึง 0.87 และมีความเที่ยง .98

คำสำคัญ แบบประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง
มีจิตสาธารณะ มัธยมศึกษา

Thesis title: Development of Instruments to Assess Patriotism, the Love for the Religion, the Love for the Monarch, the Love for Thainess, Sufficiency Living, and Public Mindedness for Mathayom Suksa IV Students in Yasothon Province

Researcher: Miss Kulchada Boonpon; **ID:** 2522500087;

Degree: Master of Education (Educational Evaluation);

Thesis advisors: (1) Dr. Vandee Sangprateetong, Associate Professor;

(2) Dr. Somthawin Wichitwanna, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of this research were (1) to construct instruments to assess patriotism, the love for the religion, the love for the monarch, the love for thainess, sufficiency living, and public mindedness for Mathayom Suksa IV Students in Yasothon Province; and (2) to verify quality of the instruments to assess patriotism, the love for the religion, the love for the monarch, the love for thainess, sufficiency living, and public mindedness for Mathayom Suksa IV Students in Yasothon Province.

The research sample consisted of 500 Mathayom Suksa IV students in Yasothon Province during the 2012 academic year, obtained by multi-stage sampling. Two research instruments were developed in this study, namely, an observation form on the characteristics of patriotism, the love for the religion, the love for the monarch, the love for thainess, sufficiency living, and public mindedness, and an assessment scale on the characteristics of patriotism, the love for the religion, the love for the monarch, the love for thainess, sufficiency living, and public mindedness. Statistics for quality verification of the instruments were the index of congruence (IOC), correlation coefficient of the item score and the total score, Pearson correlation coefficient, alpha coefficient, and confirmatory factor analysis.

Research findings were as follows: (1) Two instruments were developed for assessment of patriotism, the love for the religion, the love for the monarch, the love for thainess, sufficiency living, and public mindedness. The first instrument was an observation form on the characteristics of patriotism, the love for the religion, the love for the monarch, the love for thainess, sufficiency living, and public mindedness. This instrument was to be used by the teacher to assess the students. It contained 40 items and was in the form of a 4-level Likert Scale questionnaire with scoring rubrics. The second instrument was an assessment scale on the characteristics of patriotism, the love for the religion, the love for the monarch, the love for thainess, sufficiency living, and public mindedness. This instrument was to be used by the students for self-assessment. It contained 40 items and was also in the form of a 4-level Likert Scale questionnaire. (2) Results of quality verification revealed that both the observation form and the assessment scale had content validity, with IOC indices ranging from .80 to 1.00. They also had construct validity as shown by results of confirmatory factor analysis which revealed that all aspects of the model were in accordance with empirical data. The observation form had reliability coefficient of .97; while the assessment scale had discriminating indices ranging from .71 to .87, and reliability coefficient of .98.

Keywords: Characteristics assessment scale, Patriotism, the Love for the Religion, the Love for the Monarch, the Love for Thainess, Sufficiency Living, and Public Mindedness, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ ความกรุณา ช่วยเหลือ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วรณดี แสงประทีปทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล วิจิตรวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนสามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กานดา พูนลาภทวี ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ พร้อมให้คำแนะนำและ ข้อเสนอต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความ ร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมแขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ญาติพี่น้องและผู้ให้ความช่วยเหลือทุกท่าน

ขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ ให้ กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนส่งผลให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิต่างแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

กุลชดา บุญพร

พฤศจิกายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	10
ความหมายและตัวชี้วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	12
การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร.....	69
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปการวิจัย	79
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	96
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	97
ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	100
ค แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	103
ง เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ.....	110
จ คู่มือการใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ.....	126
ประวัติผู้วิจัย	134

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	45
ตารางที่ 3.2 รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	46
ตารางที่ 3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัด คุณลักษณะรักษา ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	48
ตารางที่ 3.4 แผนผังการสร้างเครื่องมือประเมินด้านคุณลักษณะรักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 จังหวัดยโสธร	49
ตารางที่ 3.5 จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ คุณลักษณะ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	51
ตารางที่ 4.1 รายการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสังเกตและแบบประเมิน คุณลักษณะ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ.....	58
ตารางที่ 4.2 น้ำหนักคะแนนของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ.....	68
ตารางที่ 4.3 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตคุณลักษณะ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	70
ตารางที่ 4.4 อำนาจจำแนก ของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ.....	72
ตารางที่ 4.5 ความตรงเชิงโครงสร้างของ แบบสังเกตคุณลักษณะ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ.....	74
ตารางที่ 4.6 ความเที่ยงของแบบสังเกตคุณลักษณะรักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	77
ตารางที่ 4.7 ความเที่ยงของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	78

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	53
ภาพที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	76

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนามนุษย์ถือเป็นการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ ในทุกด้าน การพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ต้องพัฒนาทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกและการกระทำโดยนำทั้ง 3 ด้านมารวมเป็นกระแสเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กัน(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 63) และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรมสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมโลกได้อย่างสันติ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:2)

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง คนในชาติส่วนใหญ่รับวัฒนธรรมจากต่างชาติมาเต็มรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะเยาวชนไทยซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดหลักแนวคิดในการปฏิบัติตนให้เหมาะสม จึงทำให้เยาวชนเหล่านี้ประพฤติปฏิบัติตนไปตามกระแสของสังคม โดยคิดว่าสิ่งที่ปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ต้องมีการทบทวนในเรื่องของการจัดการศึกษาของชาติใหม่ว่าจะทำอะไรจึงจะทำให้เยาวชนของชาติประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม เป็นคนดี มีปัญญาและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งที่ผ่านมามีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบปัญหาเรื่องคุณภาพผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้นจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษาของประเทศให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

และร่วมจรจรโลงวัฒนธรรมอันดีงามควบคู่กันไป(กฤษณา ชินสิญจน์ และศศิธร ชูตินันทกุล, 2553:22)

เพื่อให้สถานศึกษาได้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา และได้มีมติเห็นชอบให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสถานศึกษา ได้กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงเรียนรู้และปฏิบัติไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้วจะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552:3) ซึ่งนับเป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาการศึกษา ให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นไปตามเจตนารมณ์มาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:1)

จังหวัดยโสธร มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจและทันสมัยทางด้านเทคโนโลยี จากข้อมูลของงานส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจังหวัดยโสธร ที่ได้สรุปผลการดำเนินงานและปัญหาที่พบในปีการศึกษา 2551-2552 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือช่วงอายุ 16-18 ปี มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยมากที่สุด โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือ อายุ 16 ปี ทั้งนี้อาจเพราะนักเรียนเหล่านี้เพิ่งจบจากมัธยมศึกษาตอนต้นและมาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ยังไม่สามารถปรับตัวได้ จิตใจไม่หนักแน่น พอจึงถูกเพื่อน ชักนำให้ทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย ปัญหาที่พบคือ ปัญหาการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขัดต่อวัฒนธรรมและประเพณีไทย เช่นการแต่งกาย การมั่วสุมในสถานเริงรมย์ ชู้สาว ยาเสพติด ร้อยละ 85 ปัญหาขาดความรับผิดชอบ ไม่เคารพครู หนีเรียน ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ร้อยละ 70 ไม่เข้าร่วมและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นมาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 75 จากพฤติกรรมดังกล่าวมีผลกระทบต่อสถานศึกษา และตัวนักเรียน ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกของความเป็นไทย และยังเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาสังคม (ศูนย์ส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษา จังหวัดยโสธร.2552:18) หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดยโสธร มีความตระหนักในปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน และได้กำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด

ยโสธร พ.ศ.2553–2556 ไว้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐาน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยใช้ระบบเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมความมีวินัย เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (กลุ่มงานนโยบายและแผน, 2553: 21)

นอกจากนี้ ยังมีกรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนผ่านกระบวนการศึกษา มีการส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกของกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนและสังคม ว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน จึงมีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ขึ้นมา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553:1) พร้อมทั้งได้พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษารอบแรกและรอบสองเสร็จสิ้นไปแล้ว การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามอยู่ระหว่างปี พ.ศ.2554-2558 กรอบแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสามนั้นครอบคลุมหลักเกณฑ์มาตรฐาน 4 ด้าน คือ มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งทั้ง 4 มาตรฐานได้กำหนดตัวบ่งชี้จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553:1-17) ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่ออันเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

จากทั้ง 12 ตัวบ่งชี้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน(ตัวบ่งชี้ที่ 1-8) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์(ตัวบ่งชี้ที่ 9-10) และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม(ตัวบ่งชี้ที่ 11-12) และเพื่อเป็นการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสาม โดยเฉพาะตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 3 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553:10-17) ได้แก่ ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนดในตัวบ่งชี้ย่อยที่ว่า ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมนั้น ได้มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดขึ้นอีกด้วย คือ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดยโสธร ได้ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในนักเรียน ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดยโสธร และหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษารอบสาม เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนา มีการส่งเสริมด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย จัดให้มีโครงการและกิจกรรม เช่น โครงการอบรมมารยาท โครงการวันภาษาไทยแห่งชาติ โครงการเยาวชนอาสาสมัครเอกลักษณ์ของชาติ โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา การประกวดสถานศึกษาพอเพียง เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1, 2553: 4) ซึ่งจะเห็นว่าโครงการที่จัดขึ้น ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และการที่จะรู้ได้ว่าแนวทางการส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับนักเรียนที่ดำเนินการไปแล้วนั้น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่ไปกับการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ประเมินในลักษณะของการวินิจฉัย ไม่ใช่การประเมิน เพื่อตัดสินระดับผลการเรียน รวมทั้งนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนต่อไป ด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 12)

สิ่งหนึ่งที่จำเป็นจะต้องให้สอดคล้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ก็คือการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ต้องกำหนดวิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินผลให้ชัดเจน โดยทั่วไปการให้ความสนใจในการสร้างยังมีน้อย และยังไม่มียุทธศาสตร์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีคุณภาพและผ่านกระบวนการ สร้างที่เป็นมาตรฐานและวัดได้ครอบคลุม ผู้วิจัยจึงได้สร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดยโสธร พ.ศ.2553–2556 และสอดคล้องกับ เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพของตัวบ่งชี้ย่อยที่ว่า ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และผู้เรียนมี การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมขึ้น สำหรับใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่จะนำมาประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน ทำให้ทราบข้อมูลที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนต่อไป

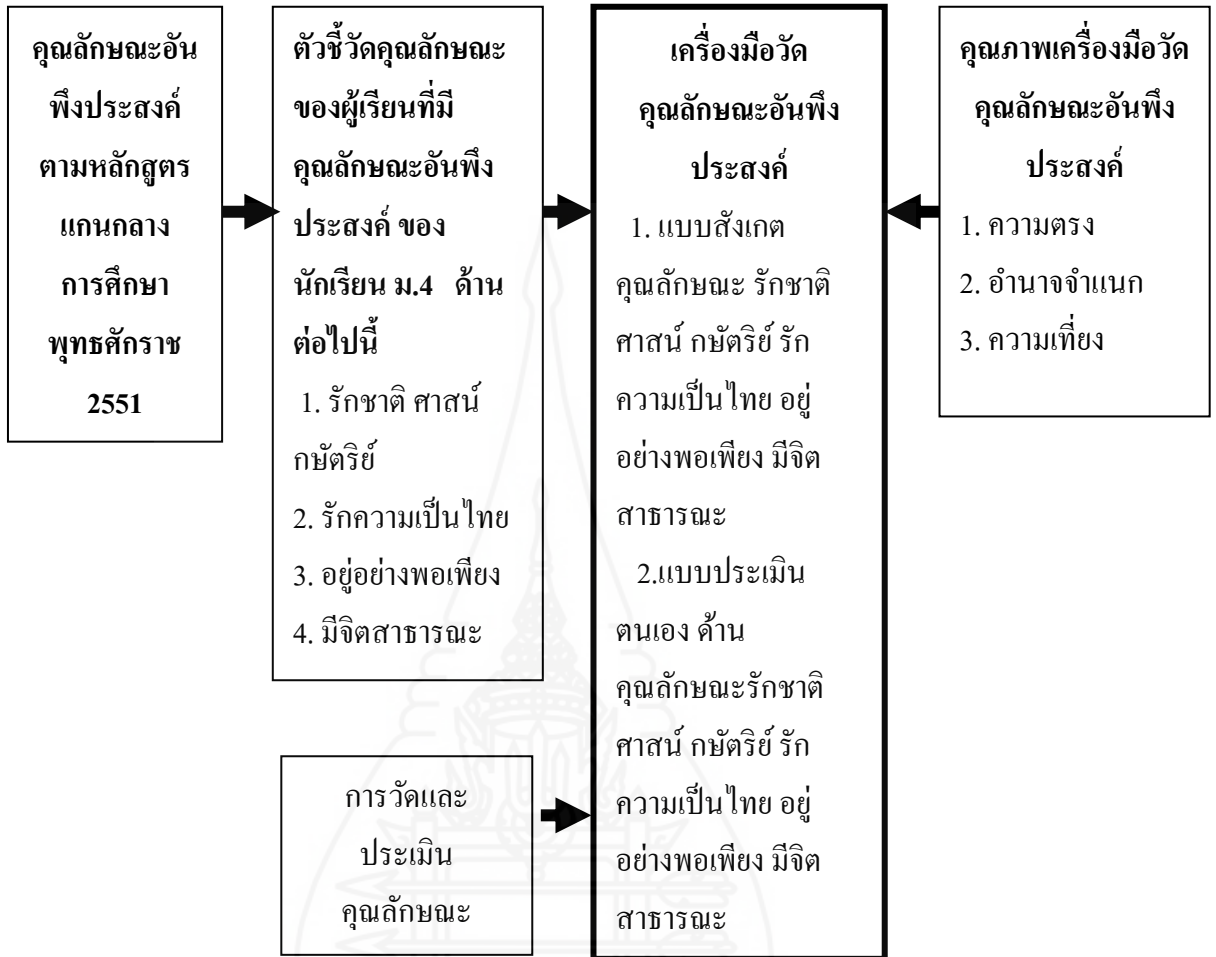
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รัก ความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด ยโสธร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบ แนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาเครื่องมือครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,437 คน จาก 27 โรงเรียน

4.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่คุณลักษณะตามตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การเป็นพลเมืองดีของชาติ ปกป้องเอกราชอธิปไตย มีความผูกพัน ห่วงแหนมาตุภูมิ รักษาสิทธิเสรีภาพ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่น ช่วยทะนุบำรุงและประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

5.2 คุณลักษณะรักความเป็นไทย หมายถึง การมีความตระหนักรู้และความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5.3 คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5.4 คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง การช่วยเหลือดูแลรักษาสິงต่างๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

5.5 เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดยโสธร หมายถึง แบบสังเกตและแบบประเมินที่นำไปใช้ในการวัดและประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ของนักเรียน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดยโสธร ที่มีคุณภาพ

6.2 ครูสามารถนำเครื่องมือที่ได้จากการวิจัยไปประเมินนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

6.3 ได้แนวทางการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะด้านอื่น และระดับชั้นอื่นๆ
ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยโสธร เพื่อให้ได้แนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือประเมิน ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้เสนอเป็นลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.1 ความหมายของคุณลักษณะ
 - 1.2 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.3 ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. ความหมายและตัวชี้วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
3. การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 3.1 วิธีการและเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 3.3 การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.1 ความหมายของคุณลักษณะ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ พบว่ามีการกล่าวถึงความหมายคุณลักษณะในหลายแนวทาง ดังนี้

เดโช สนวนานนท์ (2541:228) ให้ความหมายคุณลักษณะว่าเป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งของบุคคลที่เป็นลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้น ซึ่งสามารถแยกความแตกต่างของบุคคลผู้นั้นกับบุคคลอื่นได้

ราชบัณฑิตสถาน (2542:253) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณลักษณะไว้ดังนี้ คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมาย หรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัวชัดเจน

กรมวิชาการ (2544:50) ให้ความหมายของคุณลักษณะหมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงมีและปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ศศิธร ชูตินันทกุล (2554:10) กล่าวว่า คุณลักษณะเป็นการจัดรวมระบบคุณค่า เป็นผลรวมของความรู้สึกและการแสดงออกทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะของบุคคลแต่ละคน จนพัฒนาเป็นวิถีชีวิต(life style) เป็นบุคลิกภาพ (personality) ของคนๆ นั้น

นอกจากนี้นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับความหมายของคุณลักษณะไว้อย่างกว้างขวาง อาทิ มานิต มานิตเจริญ (2535:219) ได้ให้ความหมายคุณลักษณะสอดคล้องกับ กวี วงศ์พุ่ม (2539:75) และพรชัย ภาพันธ์ (2546:21) ว่าคุณลักษณะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัวของบุคคล ซึ่งเป็นพฤติกรรม ลักษณะ ทำที่ อุปนิสัยคุณสมบัติ ความสามารถ ความรู้ ทักษะ และเจตคติของบุคคล นั่นเอง

ส่วน พจนานุกรมของ Webster (1986: 177, อ้างถึงใน สมจันทร์ พรบุญ. 2548: 19) ให้ความหมายของ คุณลักษณะไว้ 2 ความหมาย คือ

1. ลักษณะนิสัย ลักษณะคุณสมบัติ หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล
2. ลักษณะของรูปร่าง รูปแบบ ปัจจัย ซึ่งเป็นลักษณะเด่นแต่ละบุคคล ใช้ในการแบ่งแยกซึ่งลักษณะเฉพาะของสิ่งของหรือบุคคลที่สังเกตได้อย่างชัดเจน

จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวของตัวเองของแต่ละบุคคลหรือพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็น ซึ่งเป็นการแสดงออกที่สามารถสังเกตและวัดได้ทั้งทางร่างกาย จิตใจ วาจา และปัญญา อันจะส่งผลโดยตรงต่อกิจการ งาน ชีวิตส่วนตัว และสังคม

1.2 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ศศิธร ชูตินันทกุล (2554:10) กล่าวว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะอันต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นคุณลักษณะที่เป็นที่ต้องการของสังคมหรือของชาติที่ต้องการปลูกฝังให้กับผู้เรียนจนเกิดเป็นลักษณะนิสัย เป็นระดับความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ผสมผสานสรุปความรู้สึก และยึดถือเป็นอุดมการณ์หรือปรัชญาชีวิต เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 53) ให้ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ว่าหมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550:7) ให้ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ว่าหมายถึง คุณภาพผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นค่านิยมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงสงบสุขในสังคมโดยรวม

กระทรวงศึกษาธิการ(2548:2) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ว่าหมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกลักษณะนิสัยที่ดีงาม

จากความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กล่าวข้างต้นสรุปว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม จิตสำนึกที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 53) กล่าวถึงความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไว้สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548: 1-2) ว่าการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความประพฤติ ด้านการเรียน การร่วมกิจกรรม เป็นการพัฒนาสู่การเป็นสังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นการปรับเปลี่ยนรากฐานกระบวนความคิดและค่านิยมของคนในสังคมให้ถูกต้อง เปรียบเสมือนกับเป็นพิมพ์เขียวสำคัญของยุทธศาสตร์ในการสร้างชาติตามทิศทางที่เราต้องการจะให้เป็นไป สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ

อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้และมุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึงโดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (2554: 17) กล่าวถึงความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งคุณลักษณะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการจะมีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นพลเมืองดี รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้างต้นสรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา ช่วยสร้างจิตสำนึกของความเป็นไทย พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ความหมายและตัวชี้วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.2552: 5) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือประเมิน 4 คุณลักษณะ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ จึงนำเสนอความหมายและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4 คุณลักษณะ รายละเอียด ดังนี้

2.1 คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2.1.1 ความหมายของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2526: 25-103) ได้ให้ความหมายความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ว่าหมายถึง การมีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีความผูกพัน ห่วงแหนมาตุภูมิ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย รวมทั้งการรักษาเกียรติภูมิของชาติ ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา มีความจงรักภักดีและศรัทธาในพระมหากษัตริย์

สำนักงานคณะกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ (2535: 28) ได้ให้ความหมายว่า ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นการมีความสำนึกในความเป็นไทย มุ่งสร้างเอกลักษณ์ของชาติร่วมกัน รักและชำรงความเป็นชาติไทย สามารถประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม มีศรัทธาในศาสนา รู้จักหน้าที่และสิทธิ รู้จักปกครองตนเองและยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

กรมการกำลังสำรองทหารบก (2538 : 37-38) ให้ความหมายของคุณลักษณะความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ว่าหมายถึง มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความสามัคคี ซื่อตรงต่อหน้าที่ ช่วยทะนุบำรุงศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

สำนักนายกรัฐมนตรี (2545:23) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ว่า หมายถึง การปกป้องเอกราชอธิปไตย รักษาสิทธิเสรีภาพ สร้างความสามัคคีปรองดอง เชิดชูความเป็นไทย คุ้มครองศาสนา เทิดทูนรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552:5) ให้ความหมายของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่า หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จากการศึกษาความหมายของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สรุปได้ว่า คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การเป็นพลเมืองดีของชาติ ปกป้องเอกราชอธิปไตย มีความผูกพัน ห่วงแหนมาตุภูมิ รักษาสิทธิเสรีภาพ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่น ช่วยทะนุบำรุงและประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2.1.2 พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้มีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

กรมกำลังพลกองทัพบก (2541:4-6) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงการมีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ไว้ดังนี้

1. ปกป้องและส่งเสริมเกียรติภูมิของชาติไทยในทุกโอกาส
 2. แต่งเครื่องแบบหรือแต่งกาย ให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียม วัฒนธรรมไทยหรือประเพณีท้องถิ่น
 3. แสดงความเคารพธงชาติ ธงชัยเฉลิมพล หรือประดับธงชาติ ในสถานที่และเวลาที่เหมาะสม หากประดับร่วมกับธงชาติอื่นจะต้องไม่อยู่ในระดับต่ำกว่า
 4. ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมชาติด้วยความเสมอภาค โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ หรือถิ่นกำเนิด
 5. ภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย
 6. สำนึกต่อหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี
 7. ปฏิบัติตนให้เคร่งครัดตามหลักในศาสนาของตนและไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยาม เบียดเบียนศาสนาอื่นและให้การอุปถัมภ์ในโอกาสอันควร
 8. ถวายความเคารพ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกโอกาส
กรมการกำลังสำรองทหารบก (2538: 41-45) ได้กำหนดพฤติกรรมที่แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ไว้ดังต่อไปนี้
1. ป้องกันรักษาชาติจากผู้รุกราน และทะนุบำรุงให้มีความเจริญรุ่งเรือง
 2. หวงแหน ยกย่องความเป็นชาติไทย
 3. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคี ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นคนไทยด้วยกัน
 4. ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ แสดงความเคารพธงชาติ ธงชัยเฉลิมพล หรือประดับธงชาติ
 5. ศรัทธายึดมั่นในหลักธรรมและคำสั่งสอนของศาสนา
 6. ปฏิบัติตามหลักศาสนา และประพฤติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี
 7. เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญทางศาสนา และไม่กระทำการใดๆ อันจะเป็นหนทางซึ่งจะนำความเสื่อมเสียไปสู่ศาสนาของตน
 8. มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ นับถือพระองค์พระบรมวงศานุวงศ์ ด้วยความจริงใจ
 9. เคารพสักการะต่อพระองค์ทั้งกาย วาจา ใจ และไม่ล่วงละเมิดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
 10. สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เชิดชูและรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพ
 11. ป้องกันพระราชบัลลังก์ ถึงแม้ว่าจำเป็นต้องเสียสละชีวิตของตน

12. ประพัตินเป็นตัวอย่งที่ตีในการแสดงออกถึงวามจงรักภักดีและเทิดทูนพระมหากษัตริย์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552:5) ได้กำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เป็นพลเมืองดีของชาติ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติ
ได้ถูกต้อง

1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ

1.3 มีความสามัคคี ประองคอง

ตัวชี้วัดที่ 2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

2.1 เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองคองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม

2.2 หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย

ตัวชี้วัดที่ 3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มีพฤติกรรมบ่งชี้
ได้แก่

3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ

3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ

3.3 เป็นแบบอย่งที่ดีของศาสนิกชน

ตัวชี้วัดที่ 4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน
พระมหากษัตริย์

4.2 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์

4.3 แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีพฤติกรรมบ่งชี้ที่แตกต่างกันไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ตามคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เพราะพฤติกรรมบ่งชี้ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ใช้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่การเรียนการสอนในปัจจุบัน

2.2 คุณลักษณะรักความเป็นไทย

2.2.1 ความหมายของคุณลักษณะรักความเป็นไทย

วีระ อัมพันสุข (2526: 60) กล่าวว่าคุณลักษณะรักความเป็นไทย หมายถึง การแสดงออกถึงความภูมิใจในความเป็นไทย ค่านิยมของคนในชาติ ร่วมสืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนไทยที่ไม่มีการหยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อความอยู่รอด ในปัจจุบันสังคมไทยได้ แบ่งแยกออกอย่างเห็นได้ชัดระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541: 6) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะรักความเป็นไทยว่า หมายถึง การเห็นคุณค่า ภาควุฒิใจและสำนึกในความเป็นคนไทยที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองพร้อมที่จะปฏิบัติ ปกป้องและสืบทอดเอกลักษณ์ที่ดีของคนไทยให้คงอยู่ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548:3) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะความเป็นไทยไว้ว่า หมายถึง การมีความตระหนักและความภูมิใจในความเป็นคนไทย เห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย การมีความรู้ความเข้าใจ สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552:37) ให้ความหมายของคุณลักษณะรักความเป็นไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารที่ได้กล่าวไว้จะเห็นได้ว่า ความเป็นไทยเกี่ยวข้องกับค่านิยมของคนในชาติที่แสดงออกถึงการเห็นคุณค่า ภาควุฒิใจและสำนึกในความเป็นคนไทยที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าคุณลักษณะรักความเป็นไทย หมายถึง การมีความตระหนักและความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.2.2 พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้มีคุณลักษณะรักความเป็นไทย

คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม (2529: 91 –101) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงออกของผู้ที่รักความเป็นไทยไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. รักความเป็นไทยทางวัตถุในรูปของเครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ ที่อยู่ เครื่องเรือน ภาษาอาหารและศิลปะ เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ ภาพวาดลายไทย

2. รักความเป็นไทยทางการกระทำหรือความประพฤติ ซึ่งเป็นลักษณะท่าทางการปฏิบัติกรพุดจาที่มีระเบียบประเพณีปฏิบัติสืบต่อกันมา เช่น ลักษณะการทักทายกัน ผู้มีอาวุโสน้อยต้องยกมือไหว้ทำความเคารพผู้ใหญ่ ฆราวาสไหว้พระสงฆ์ เด็กเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องก้มหลัง ไม่หยิบของข้ามผู้ใหญ่ ฯลฯ

3. รักความเป็นไทยทางความรู้และความคิด หรือจะพูดว่าความเป็นไทยทางใจก็ได้ เช่น ความรักในเอกราชไม่ยอมเป็นข้าหรือเมืองขึ้นต่างชาติ ความนิยมไทย หรือความมีชาตินิยมอย่างลึกซึ้ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548:129) กล่าวถึงคุณลักษณะ รักความเป็นไทย ว่าหมายถึง การมีความตระหนักและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย การมีความรู้ความเข้าใจ ให้ค่าสำคัญและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย ซึ่งวัดจากคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีจิตสำนึกในความเป็นไทยไม่หลงไหลตามกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ
2. มีความรู้และใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง
3. มีเจตคติที่ดีต่ออาหารไทย
4. อนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย
5. รู้จักใช้ หวงแหนและส่งเสริมภูมิปัญญาไทย
6. สืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย
7. มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่
8. อนุรักษ์การแต่งกายแบบไทย

เปรม ติณสูลานนท์ (2547:269) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมกรรมการแสดงออกถึงการรักความเป็นไทยว่า ได้แก่

1. แต่งกายแบบไทย
2. แสดงกิริยามารยาทที่สุภาพอ่อนโยน
3. มีสัมมาคารวะ ให้ความเคารพผู้ใหญ่ รู้จักเกรงใจ
4. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
5. กตัญญูรู้คุณ
6. รักนวลสงวนตัว
7. ร่วมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

8. สืบทอดภูมิปัญญาไทยและนำมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต

9. ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ทั้งในการพูดและเขียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552:37) ได้กำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้มีคุณลักษณะรักความเป็นไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

ตัวชี้วัด 1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวที พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

1.1 แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูต่เวทีต่อผู้มีพระคุณ

1.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

1.3 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปะและวัฒนธรรมไทย

ตัวชี้วัดที่ 2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

2.1 ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.2 ชักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

ตัวชี้วัดที่ 3 อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย

3.1 นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต

3.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย

3.3 แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกของการรักความเป็นไทย พบว่าพฤติกรรมการแสดงออกแตกต่างกันไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ตามคุณลักษณะรักความเป็นไทย ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เพราะพฤติกรรมบ่งชี้ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ใช้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่การเรียนการสอนในปัจจุบัน

2.3 อยู่อย่างพอเพียง

2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

ความหมายของคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน

ดังนี้

เสน่ห์ จามริก (2542 : 249) ได้ให้ความหมายของความพอเพียงตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึง กระบวนการทางสังคมตั้งแต่ขั้นพื้นฐานและขยายเครือข่ายเกษตรกรรม ชัยยืน เป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและบริโภคอย่างพออยู่พอกิน

อำพน กิตติอำพน (2544: 25) อธิบายความหมายของความพอเพียงว่า หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตนเองที่ดี พอสมควรต่อการที่มีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้เน้น ว่าต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง

เสถียร ชูระชัย (2550: 9) ได้ให้ความหมายของความพอเพียงว่า หมายถึง ความ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงอย่างมีเหตุผล เตรียม ตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยการตัดสินใจและการ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

ประเวศ วะสี (2550: 4-6) เสนอว่าความพอเพียง ไม่ได้แปลว่า ไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค แต่หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ คือ 1) พอเพียงสำหรับทุกคน 2) จิตใจพอเพียง 3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง 4) ชุมชนเข้มแข็ง พอเพียง 5) ปัญญาพอเพียง 6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง และ 7) มีความมั่นคงพอเพียง

เกษม วัฒนชัย (2550: 2) ได้ให้ความหมายความพอเพียงว่า หมายถึง ความ พอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อ การมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

รงค์ ประพันธ์พงศ์ (2550 : 34) ได้ให้คำนิยามความพอเพียงว่าประกอบด้วย 3 คุณลักษณะที่เป็นห่วงสอดร้อยประสานกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้แก่ ความพอประมาณ ความมี เหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว นอกจากคุณลักษณะ 3 ห่วงดังกล่าวแล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่าง หนึ่ง คือการกำหนดเงื่อนไขไว้ 2 ประการ เพื่อการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับ พอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550:4-5)ให้ ความหมายของความพอเพียงว่าหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรอบรู้ที่ เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552:28) ได้ให้ความหมายของอยู่อย่างพอเพียง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3.2 พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้มีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

อุดมพร อมรรธรรม (2537: 26) ได้เสนอว่าพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีความพอเพียง มีดังนี้คือ

1. ใช้เวลาและสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าที่สุด
2. พยายามจ่ายทรัพย์เท่าที่จำเป็น ให้สมควรแก่อัตภาพ
3. รู้จักเก็บรวบรวมรายได้ กำหนดรายจ่ายให้พอเหมาะพอควรแก่กำลัง และขยันหารายได้ใหม่มาเพิ่มเติม
4. ใช้และถนอมของใช้ และทรัพย์สินให้คงคุณค่าและประโยชน์นาน
5. รู้จักทำของใช้เอง นำของเก่าบูรณะให้กลับใช้ประโยชน์ได้ใหม่ ไม่ใช่จ่ายอย่างฟุ้งเพื่อให้หมดเปลืองโดยเปล่าประโยชน์
6. อนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้
7. รวมตัวกันเป็นชุมชนเข้มแข็ง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง

สุนัย เศรษฐบุญสร้าง (2549:11) เสนอพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ

1. มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เห็นประโยชน์ และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง
3. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล
4. มีทักษะ ค่านิยม และจริยธรรม

5. อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล ไม่เบียดเบียน นำไปสู่ความสันติสุข และรู้จักสามัคคี

6. ใช้และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์และความสุขอย่างยั่งยืน

7. ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตน รู้จักศักยภาพของตนที่มีอยู่ และรู้จักสภาพแวดล้อมของชุมชน/สังคม ที่อาศัยอยู่

8. ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง โดยใช้สติ ปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พูด ทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ

9. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

10. มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

กระทรวงมหาดไทย (2550:20-32) ได้กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ที่จะช่วยขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การมีคุณลักษณะความพอเพียง ดังนี้

1. ลดรายจ่าย ทำสวนครัว ลดละเลิกอบายมุข
2. มีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้และรู้จักใช้เทคโนโลยี
3. รู้จักออมเงิน และประหยัด
4. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและรู้จักพอเพียง
5. ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
6. ดูแลช่วยเหลือกันและรู้จักสามัคคี

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552 : 28) ได้กำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

ตัวชี้วัด 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณมีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรมและพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 1.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม
- 1.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี
- 1.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล

1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด

ตัวชี้วัด 2. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

2.1 วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ข้อมูล ข่าวสาร

2.2 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพฤติกรรมบ่งชี้ของความอยู่อย่างพอเพียง จะเห็นว่าได้มีการเสนอลักษณะพฤติกรรมการปฏิบัติที่แตกต่างกันไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ตามคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เพราะพฤติกรรมบ่งชี้ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่การเรียนการสอนในปัจจุบัน

2.4 มีจิตสาธารณะ

2.4.1 ความหมายของคุณลักษณะจิตสาธารณะ

จากการศึกษารวบรวมความหมายของจิตสาธารณะจากเอกสารต่าง ๆ ที่มีผู้ให้ความหมายไว้นั้นพบว่ามีการใช้คำที่แตกต่างกันออกไป เช่น จิตสำนึกสาธารณะ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตสำนึกทางสังคม จิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ เป็นต้น คำเหล่านี้มีผู้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกัน และคำว่า “จิตสาธารณะ” มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลากหลาย ดังนี้

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ(2539: 28)ให้ความหมายจิตสาธารณะว่าเป็นการทำประโยชน์เพื่อสังคม หมายถึง การกระทำสิ่งที่ดีงามจนเป็นนิสัยเพื่อความสุขความสงบของตนเองและสังคมโดยส่วนรวม ตลอดจนการกระทำเพื่อป้องกันปัญหาหรือการสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของสังคม

คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542: 14) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 17) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะว่าหมายถึง ความไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่น หรือสังคมพยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจังและมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความจริง

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ (2546: 15) ได้ให้ความหมายของจิต
 สาธารณะว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่ เป็นธุระเข้าร่วมกับส่วนรวม เสียสละต่อส่วนรวม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 45) ได้ให้ความหมายของการ
 มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่
 ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวัง
 ผลตอบแทน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปเป็นความหมายที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้ว่า มีจิต
 สาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกระทำตามหน้าที่รับผิดชอบ
 ของตนเองการช่วยเหลือดูแลรักษาสิ่งต่างๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรม
 หรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น
 โดยไม่หวังผลตอบแทน

2.4.2 ลักษณะการแสดงออกของผู้มีคุณลักษณะจิตสาธารณะ

ยูทชนา วรุณปิติ (2542:181-183) เสนอว่าบุคคลที่มีจิตสาธารณะมีลักษณะ
 ดังนี้

1. ทุ่มเทและอุทิศตน สิทธิพลเมืองต้องสอดคล้องกับความรับผิดชอบทางสังคม
2. ช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่น
3. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม
5. ช่วยดำรงรักษาประชาคม สังคม และกฎจริยธรรม

จิระศักดิ์ สงวนชีพ (2544 : 26) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงถึง
 การมีจิตสาธารณะ มีดังนี้

1. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นด้วยความยินดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้
 เดือดร้อน
2. เสียสละทรัพย์สินส่วนตนให้กับผู้ที่ขาดแคลนและมีความจำเป็นกว่า
 แสดงความสลดใจ และพูดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นประสบความทุกข์
3. แนะนำช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความปรารถนาดี
4. แสดงอาการต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวล พุดจาไพเราะ ให้อภัยเมื่อมี
 ผู้อื่นทำให้เดือดร้อน
5. บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2546 : 92-93) กล่าวว่า การประพฤติปฏิบัติหรือการ
แสดงออกที่แสดงถึงการมีจิตสำนึกสาธารณะมีลักษณะพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่

1. เสียสละ
2. แสดงความยินดีในความสุข ความสำเร็จของผู้อื่น
3. ให้เพื่อนหยิบยืมหนังสือ เครื่องเขียนเมื่อตนไม่จำเป็นต้องใช้
4. ไม่รังแกสัตว์หรือเพื่อน
5. ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น แบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้แก่ผู้อื่นตามกำลังของตน
6. ไกล่เกลี่ยความแตกแยกในหมู่คณะ
7. พุดจาให้กำลังใจแก่เพื่อน
8. เมื่อทำงานร่วมกันก็รับผิดชอบและช่วยกันแก้ไขร่วมกัน
9. บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม
10. ไม่นำเอาของส่วนรวมมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ (2546:15) ได้เสนอพฤติกรรมการแสดงออก
ของผู้มีคุณลักษณะมีจิตสาธารณะดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อสมบัติของ
ส่วนรวม รวมถึงการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมและโรงเรียน ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดใน
การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม อาสาปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวม ช่วยทำหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่หน้าที่ที่
ได้รับมอบหมายในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

2. เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่ยึดครอง
ของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 45) ได้กำหนดตัวชี้วัดและ
พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้มีคุณลักษณะจิตสาธารณะไว้ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
พฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่

- 1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ
- 1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่
หวังผลตอบแทน
- 1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุข
ให้กับผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชน และสังคม
พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 2.1 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดลอมด้วยความเต็มใจ
- 2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม
- 2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการแสดงออกและพฤติกรรมบ่งชี้ของการมีจิตสาธารณะ พบว่าแตกต่างกันไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เพราะพฤติกรรมบ่งชี้ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่การเรียนการสอนในปัจจุบัน

3. การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.1 วิธีการและเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เกียรติภูมิ ชูเกียรติศิริ (2554:8-15) กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ว่ามีความหลากหลาย เครื่องมือที่ใช้วัดแบ่งตามรูปแบบของเครื่องมือวัด ได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบสังเกต โดยผู้วัดเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมตามรายการที่ต้องการวัด ข้อดีของการใช้แบบสังเกตคือได้ข้อมูลที่ตรงกับความจริงมากที่สุด ข้อจำกัดคือใช้เวลานานในการสังเกต หากผู้ถูกสังเกตมีจำนวนมากจะทำให้เกิดความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล แบบสังเกตแบ่งเป็น 3 แบบ คือ แบบสังเกตแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) แบบสังเกตแบบมาตราประมาณค่า(Rating Scale) และแบบสังเกตแบบระบุพฤติกรรม

2. แบบสอบถาม โดยให้ผู้ถูกวัดเป็นผู้ตอบแบบสอบถามข้อดีคือสะดวก ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ข้อมูลที่ได้เป็นระบบเดียวกันสามารถนำมาวิเคราะห์ได้สะดวกรวดเร็ว เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ข้อจำกัดคือ ข้อมูลที่ได้มีความเชื่อถือได้น้อย แบบสอบถามที่นิยมกันมากได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า และแบบสอบถามแบบวิธีนัยจำแนก

3. แบบสัมภาษณ์ ใช้บันทึกพฤติกรรมผู้ถูกวัดจากการพูดคุยระหว่างกัน ข้อมูลที่ได้เป็นความคิดเห็น ข้อเท็จจริง ความรู้สึก ข้อดีของการใช้แบบสัมภาษณ์คือได้ข้อมูลเชิงลึก ข้อจำกัดคือเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก

4. แบบสอบโดยใช้สถานการณ์ โดยนำสถานการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นปัญหาเชิงคุณธรรมจริยธรรม มากระตุ้นให้ผู้ถูกวัดแสดงความรู้สึกออกมา อาจเป็นแบบมีตัวเลือกให้ตอบหรือตอบแบบอิสระ แบบสอบโดยใช้สถานการณ์มีข้อดีคือ คำตอบที่ได้เป็นปฏิกิริยาเป็นไปตามทฤษฎีที่รองรับไม่มีอคติในการวัด ข้อจำกัดคือ ผู้ตอบอาจตอบตามคำตอบที่ควรจะเป็น โดยใช้ความรู้ทางสมองในการตอบ ไม่ได้ตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงของตน

ศศิธร ชูตินันทกุล (2554:14-17) กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะ และพฤติกรรมการแสดงออก ที่นิยมใช้มี 3 รูปแบบ คือ

1. แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วัดเกี่ยวกับการกระทำ เช่น ทำได้ – ทำไม่ได้ น่าเบื่อ – สนุก เป็นต้น โดยอาจกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 หรือ 4, 3, 2, 1 ตัวเลขที่นำมาใช้นี้เป็นตัวเลขที่แทนระดับความเข้มข้นของพฤติกรรม ทิศทางก็เป็นที่ไปตามข้อคำถามที่ยกมา ซึ่งต้องอธิบายให้ชัดเจนว่าคำนี้หนักแต่ละตัวหมายถึงอะไร

2. แบบบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Records) มี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมโดยเขียนพฤติกรรมที่แสดงจริง ๆ ไว้แล้วจึงนำมาตีความหมายในภายหลัง ส่วนแบบที่ 2 เป็นแบบบันทึกระดับความรู้สึกเป็นตัวเลขลงในช่องบันทึกไว้เลย เป็นการตีความระดับพัฒนาการเรียบร้อยแล้ว การบันทึกแบบที่ 1 เหมาะสำหรับผู้ที่ยังไม่ชำนาญ ส่วนแบบที่ 2 เหมาะสำหรับผู้ชำนาญในการจัดลำดับพฤติกรรมแล้ว

3. แบบวัดสถานการณ์ (situation) เป็นการกำหนดสถานการณ์ที่จะวัดสถานการณ์ที่ใช้จะต้องเอื้อต่อการแสดงความรู้สึกของผู้ตอบ แบบวัดสถานการณ์มี 2 แบบ ดังนี้
แบบที่ 1 กำหนดสถานการณ์ให้เขียนตอบ เป็นสถานการณ์ที่ต้องใช้คุณลักษณะที่จะวัดในการแก้ปัญหา พร้อมเหตุผลประกอบ จะได้สามารถนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ได้

แบบที่ 2 กำหนดสถานการณ์ที่มีตัวเลือกให้ตอบ สถานการณ์จะต้องชัดเจนในการวัดคุณลักษณะที่จะวัด ยาวหรือสั้นก็ได้ แต่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้

กฤษณา ชินสิญจน์ และศศิธร ชูตินันทกุล (2553:25) กล่าวถึงเครื่องมือวัด และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ที่นิยมใช้ในสถานศึกษา สอดคล้องกับสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2552:116) ได้แก่

1. แบบสังเกต (observation)

2. แบบสัมภาษณ์ (interview)
3. แบบตรวจสอบรายการ (check list)
4. แบบมาตราประมาณค่า (rating scale)
5. แบบวัดสถานการณ์ (situation)
6. แบบบันทึกพฤติกรรม (anecdotal records)
7. แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง (self report)

บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ (2552: 52-59) ได้ให้แนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติวิธีการวัดจึงควรมีหลายวิธี และควรเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมสถานการณ์แวดล้อมด้วย ในการประเมินครั้งหนึ่งอาจวัดได้หลายตัวชี้วัด หรือตัวชี้วัดเดียวอาจวัดหลาย ๆ ครั้งได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวชี้วัด การที่จะได้ข้อมูลมา นับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ วิธีการวัดจึงมีหลายวิธี วิธีที่นิยมใช้อีกวิธีหนึ่งคือ การใช้แบบสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมสถานการณ์แวดล้อมที่เกี่ยวข้องโดยตรง ทำให้สามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เครื่องมือวัดชนิดอื่นๆ ไม่สามารถกระทำได้ และยังได้แบ่งรูปแบบการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมดังนี้

1. แบบสังเกตและบันทึกแบบระเบียบเหตุการณ์ เป็นการเขียนบันทึกจากการสังเกตแบบสั้นๆ โดยบรรยายเหตุการณ์พฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตในทางการศึกษา เป็นการสังเกตที่ไม่ได้กำหนดพฤติกรรมที่สังเกตอย่างเฉพาะเจาะจง
2. แบบสังเกตและบันทึกแบบต่อเนื่อง (Running Record) เป็นการบันทึกระเบียบเหตุการณ์ชนิดหนึ่งเหมาะที่จะใช้ในการสังเกตเหตุการณ์เดี่ยวสั้นๆ ทีละเหตุการณ์ต่อเนื่องกันไปเรื่อย โดยไม่กำหนดเวลาหรือช่วงเวลา
3. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแบบสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) เป็นการสังเกตเฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ด้วยการบันทึกจำนวนครั้งหรือความถี่ของพฤติกรรมที่ต้องการว่าเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเวลาที่กำหนด
4. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแบบสุ่มเวลา (Time Sampling) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตแบ่งเวลาออกเป็นช่วงๆ แล้วนับเฉพาะจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ ควรใช้กับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยากที่จะนับความถี่ได้ แบ่งเป็น 2 ชนิดย่อยคือ
 - 4.1 แบบสังเกตและบันทึกแบบสุ่มจุดเวลา
 - 4.2 แบบสังเกตและบันทึกแบบสุ่ม 1-0 (One-Zero Sampling)

5. แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมด้วยแบบตรวจสอบรายการ เป็นการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่มีจำนวนหลายรายการด้วยการจดบันทึกหรือตรวจสอบรายการพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ตามลำดับขั้นพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของพฤติกรรมนั้น จึงเหมาะสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการเรียนการสอนให้เป็นลำดับขั้น

6. แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมด้วยมาตราประมาณค่า เป็นการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมต่างๆ พร้อมทั้งคุณภาพของระดับพฤติกรรมที่แสดงออกเหมาะสำหรับการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่สามารถบรรยายหรือพรรณนาได้ชัดเจน การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมด้วยแบบตรวจสอบรายการหรือมาตราประมาณค่า จะไม่บอกสาเหตุของพฤติกรรมที่สังเกต ดังนั้นจึงควรใช้ควบคู่กับการสังเกตวิธีการอื่นๆ

พิตร ทองชั้น (2551: 185-216) ได้แนะแนวทางการเก็บข้อมูลพฤติกรรมของบุคคลว่า วิธีการแต่ละอย่างก็เหมาะสำหรับการเก็บข้อมูลเป็นอย่างไรๆ ไป หากการรวบรวมข้อมูลกระทำอย่างไม่รัดกุมรอบคอบ และปราศจากการมีวิธีการหรือเครื่องมือที่ดีแล้วข้อมูลที่ได้มานั้นก็ไม่ดีพอ ขาดความเชื่อมั่น และได้เสนอแนะวิธีการและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ที่นิยมมีดังนี้

1. การสังเกต เป็นเครื่องมือหรือวิธีการหนึ่งที่ยากและสะดวกในการที่จะรวบรวมหรือค้นคว้าข้อมูลในลักษณะที่เป็นเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ การสังเกตยังรวมไปถึงการใช้เครื่องมืออื่นๆ ประกอบด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลในลักษณะที่มีความเชื่อมั่นเที่ยงตรงและเป็นปรนัย แต่ในทางปฏิบัติการสังเกตจะมีลักษณะเป็นอัตนัย (subjectivity) และในทางสังคมศาสตร์ การสังเกตจะเป็นการสังเกตพฤติกรรม (behavior) ของมนุษย์นั่นเอง เครื่องมือหรือสิ่งที่ใช้ในการสังเกตมีดังนี้คือ

1.1 เครื่องมือต่างๆ เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ หรือสังคมมิติ (sociometry) เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสังเกต โดยเฉพาะการสังเกตพฤติกรรมที่ซ่อนเร้น

1.2 การบันทึก ได้แก่ นำหลักฐานที่ได้จากการสังเกต เช่น การจดบันทึก โดยทั่วไป การบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ จะนิยมทำเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 จัดอันดับคุณภาพ (rating scale) ในสิ่งที่เราสังเกตได้ หรือทำแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

1.2.2 จัดทำรหัส (coding) ซึ่งใช้อยู่ 2 วิธี คือบันทึกจำนวนครั้ง และบันทึกปริมาณเวลาการบันทึกอื่นๆ

1.3 การกำหนดเวลา เป็นการจัดสรรเวลาว่าเมื่อไร ตอนไหน จะไปสังเกต เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถจัดประเภทของปรากฏการณ์นั้นได้

2. การสัมภาษณ์ (interview) เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลแบบหนึ่งที่ใช้กันมานาน และเป็นการใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับทางสังคมศาสตร์ เพราะเป็นการค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์การสัมภาษณ์แม้จะเป็นวิธีการหาข้อมูลแบบวิทยาศาสตร์

3. แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลในด้านต่างๆ เป็นเครื่องมือวิจัยที่นิยมใช้กันแพร่หลายในหมู่นักวิจัย เพราะเป็นเครื่องมือที่ทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป ตลอดจนประหยัดแรงงาน เวลาและค่าใช้จ่าย และได้ข้อมูลเป็นจำนวนมากกว่าวิธีอื่น

สมบัติ บุญประคม (2545 : 38) ได้กล่าวถึงวิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมด้านเจตพิสัย ข้อมูลคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของบุคคล ไว้ดังนี้คือ

1. การบันทึกสนาม (Field Note) เป็นการจดบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนผู้วิจัย บันทึกตามสภาพที่เห็น โดยไม่ได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือการแปลความหมายการบันทึกลักษณะนี้จะทำให้ได้พฤติกรรมตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง

2. การสัมภาษณ์ (Interview) เทคนิคการสัมภาษณ์ทำให้ใช้คำถามได้ยืดหยุ่นมากกว่าการรวบรวมแบบสอบถาม การสัมภาษณ์สามารถดำเนินการได้ 3 ลักษณะ คือแบบไม่ได้วางแผน (Unplanned) คือการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนแบบวางแผนแต่ไม่มีโครงสร้าง (Planned but Unstructured) เปิดโอกาสให้คู่สนทนาเลือกหัวข้อที่สนใจที่จะพูด ผู้สัมภาษณ์จะใช้ คำถามอื่นประกอบเพื่อให้คำตอบที่ชัดเจนเข้าประเด็น แบบสุดท้ายคือแบบมีโครงสร้าง (Structured) คือการสัมภาษณ์ที่เป็นไปตามชุดของคำถามที่เตรียมการไว้

3. การใช้สังคมมิติ (Sociometric Method) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสังคมในกลุ่มนักเรียนโดยใช้คำถามว่า เขาชอบที่จะทำงานหรือไม่ทำงานกับใครเพื่อนที่ตนเองรักมากที่สุดคือใคร อยากจะทำงานร่วมกับใครมากที่สุด แล้วนำชื่อนักเรียนเหล่านั้นมาโยงความสัมพันธ์ว่าใครเป็นที่นิยมของกลุ่มหรือใครถูกเพื่อนเพิกเฉย

4. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่ถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบ เราสามารถใช้ได้ทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด เลือกให้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่ต้องการ ที่สำคัญผู้วิจัยจะต้องกำหนดหัวข้อของเรื่องที่จะถามให้รัดกุมและครอบคลุม

5. การใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อให้การบันทึกพฤติกรรมมีความเชื่อถือมากขึ้น ผู้วิจัยอาจสร้างรายการแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนแล้วใช้ประกอบการสังเกตโดยสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นไปตามรายการที่มีอยู่ เช่น การใช้ คำถามของครูการตอบ ของนักเรียน การถามของนักเรียน พฤติกรรมการเรียนการทำแบบทดสอบ เป็นต้น

6. การบันทึกเสียง (Tape Recording) โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงเป็นวิธีการที่สะดวกและง่าย แต่ก็มีข้อด้อยแตกต่างกัน ข้อดีคือสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างละเอียด ข้อด้อยคือไม่สามารถบันทึกกิจกรรมที่นักเรียนแสดงท่าทางได้

7. การใช้วีดีโอเทป (Video Tape Recorder) สามารถบันทึกพฤติกรรมได้ทุกขั้นตอน บันทึกได้ทั้งภาพและเสียง สามารถเห็นพฤติกรรมทั้งชั้น หรือเลือกบันทึกรายการประเด็นที่สนใจ มีความเที่ยงตรงค่อนข้างสูง

ภัทธา นิมานนท์ (2543:177-179) ได้กล่าวถึงวิธีการเก็บข้อมูลพฤติกรรมคุณลักษณะของบุคคล พอสรุปได้ 2 วิธี ดังนี้

1. การประเมินตนเอง โดยให้ผู้ที่ถูกวัด ออกแบบวัดประเภทต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดด้วยตนเอง เครื่องมือในการวัดแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 แบบสำรวจรายการ (Checklist)

1.2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

1.3 แบบวัดเชิงสถานการณ์ (Situation form)

2. การประเมิน โดยผู้อื่น ซึ่งเป็นการวัด โดยผู้ประเมินเป็นผู้วัดเอง หรืออาจมอบหมายกำหนดให้เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง หรือครู ฯลฯ เป็นผู้ใช้เครื่องมือ

จากการศึกษาวิธีการและเครื่องมือในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้างต้นสรุปได้ว่าวิธีการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถวัดได้หลายวิธี ขึ้นกับความเหมาะสมของสิ่งที่ต้องการวัด หรือต้องการศึกษา ความสะดวก ความมีประสิทธิภาพ และควรใช้การวัดหลายวิธีประกอบกันเพื่อข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์จะมีความตรงและความเที่ยงมาก ยังไม่มีวิธีการใดที่ดีที่สุด แต่วิธีที่นิยมในการเก็บข้อมูลคือ การใช้แบบสังเกต ซึ่งการใช้แบบสังเกตเป็นการช่วยให้ผู้สังเกต สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ถูกสังเกตได้เป็นระบบ ระเบียบครบถ้วน การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมสถานการณ์แวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เครื่องมือวัดชนิดอื่นๆ ไม่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลคุณลักษณะที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป ตลอดจนประหยัดแรงงาน เวลาและค่าใช้จ่าย และได้ข้อมูลเป็นจำนวนมากกว่าวิธีอื่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็น 2 ฉบับ คือ แบบสังเกต และแบบประเมินตนเอง

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักวิชาการหลายท่าน อาทิ สุนิสา จุ้ยม่วงศรี (2553:87-100) นवलเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2553:66) บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2552:65-73) สมถวิล วิจิตรวรรณ (2554:57-60) วรรณดี แสงประทีปทอง (2554:145-157) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552:164-168) ได้ให้แนวทางการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้มีหลายวิธี พอสรุปได้ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพความตรง (Validity)

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระของเครื่องมือกับเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด กล่าวคือ เครื่องมือถามได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการหรือไม่ ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาทำได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ใช้จำนวน 3-5 คน หรือมากกว่า 5 ก็ได้ แล้วนำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) ประเด็นในการให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหานั้นเป็นการพิจารณาใน 3 กรณี คือ แน่ใจว่าข้อความหรือรายการสอดคล้องกับลักษณะที่วัดให้ 1 คะแนน ไม่แน่ใจว่าข้อความหรือรายการสอดคล้องกับลักษณะที่วัดให้ 0 คะแนน แน่ใจว่าข้อความหรือรายการไม่สอดคล้องกับลักษณะที่วัดให้ -1 คะแนน เกณฑ์การพิจารณา คือ ต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องของความเห็นผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา ข้อคำถามที่ต่ำกว่า .50 ต้องปรับปรุง

1.2 ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความสามารถของเครื่องมือที่จะวัดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมตามโครงสร้างของทฤษฎีได้ การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างทำได้หลายวิธี ดังนี้

1.2.1 การเทียบกับกลุ่มรู้จัก เป็นการนำเครื่องมือที่สร้างไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่มีคุณลักษณะที่ต้องการวัดและกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่มีคุณลักษณะที่ต้องการวัด แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกัน ถ้าพบว่าการเปรียบเทียบได้ผลแตกต่างกัน แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตามโครงสร้าง การเปรียบเทียบคะแนนจาก 2 กลุ่มนี้ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

1.2.2 การหาความสัมพันธ์กับเครื่องมือที่มีโครงสร้างเหมือนกัน เป็นการนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปหาค่าสหสัมพันธ์กับเครื่องมือที่ทราบว่าจะวัดทฤษฎีหรือ โครงสร้างเดียวกัน ซึ่งพิสูจน์ไว้แล้ว ถ้าพบหาค่าสหสัมพันธ์มีค่าสูง แสดงว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นใหม่มีความตรงตามโครงสร้าง การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือ 2 ฉบับ ทำได้โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องมือทั้งสองฉบับ แล้วนำเอาข้อมูลที่ได้ออกมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

1.2.3 การตรวจสอบในเชิงเหตุผล อาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบว่า คำถามวัดตรงหรือสอดคล้องตามกรอบความคิดหรือทฤษฎีอ้างอิงที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือหรือไม่

1.2.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นการวิเคราะห์คำถามแต่ละข้อเพื่อจัดกลุ่มลักษณะร่วมของข้อคำถาม ว่าวัดองค์ประกอบอะไรบ้าง ลักษณะที่วัดตรงตามทฤษฎีหรือไม่ ถ้า วัดลักษณะที่ตรงตามทฤษฎี แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตาม โครงสร้าง

1.3 ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion-Related Validity) เป็นการหาความสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนผลการวัดจากเครื่องมือที่สร้างกับค่าที่ได้จากเกณฑ์ภายนอก แบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1.3.1 หลักฐานความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) เป็นการหาระดับ ความสัมพันธ์หรือระดับความสอดคล้องระหว่างคะแนนการวัดปัจจุบันกับตัวเกณฑ์ในปัจจุบันหรือ สภาพที่แท้จริงในปัจจุบันของนักเรียน ถ้าข้อมูลเป็นคะแนนทั้ง 2 ชุด ใช้สูตร Pearson Product Moment ถ้าข้อมูลเป็นการจัดอันดับใช้สูตร Spearman Rank-Order

1.3.2 หลักฐานความตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) เป็นการหา ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของเครื่องมือวัดที่ต้องการหาความตรงกับตัวเกณฑ์ที่เกิดขึ้นใน อนาคต ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับการแสดงหลักฐานความตรงตามสภาพ เพราะมีเกณฑ์เหมือนกัน แต่ช่วงเวลาต่างกัน เป็นเกณฑ์ที่ได้ในอนาคต ใช้สูตร Pearson Product Moment

2. อำนาจจำแนก (Discrimination Index) เป็นการตรวจสอบว่าข้อความที่ใช้วัด สามารถจำแนกความแตกต่างของสิ่งที่ต้องการวัดได้หรือไม่ การตรวจสอบอำนาจจำแนกของข้อ คำถามทำได้ดังนี้

2.1 การใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ เป็นการตรวจสอบอำนาจจำแนกโดยการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากคนกลุ่มสูง 25 % กับคะแนนที่ได้จากคนกลุ่มต่ำ 25 % ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ถ้าค่าทีในข้อใดมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเป็นข้อความที่มีค่าอำนาจ จำแนกได้

2.2 การหาความคงที่ภายในของข้อคำถาม โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม เป็นวิธีการหาค่าอำนาจจำแนกที่มีความเชื่อว่า ข้อความที่วัดคุณลักษณะทั้งฉบับนั้นวัดในเรื่องเดียวกัน คะแนนแต่ละข้อจึงควรจะมี ความสัมพันธ์กับคะแนนที่เป็นผลรวมของคุณลักษณะนั้นๆ การตรวจสอบคุณภาพรายข้อเป็นการหาค่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อนั้นกับผลรวมคะแนนผลรวมของข้อที่เหลือนั่นเอง ซึ่งการคำนวณ ค่าสหสัมพันธ์เพื่อหาอำนาจจำแนก โดยศึกษาว่าคะแนนแต่ละข้อกับข้อที่เหลือมีค่าสหสัมพันธ์ เท่าใด โดยใช้เกณฑ์ว่ากรณีหาค่าสหสัมพันธ์มากกว่า .20 ถือว่าข้อความหรือรายข้อนั้นมีค่าอำนาจ จำแนกอยู่ในเกณฑ์

3. ความเที่ยง (Reliability)

3.1 การวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ กรณีที่ออกแบบเครื่องมือเป็นแบบสังเกต เพื่อให้เกิดความคงที่ของเครื่องมือที่อาจจะมีผู้สังเกตมากกว่า 1 คน สามารถวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือนั้น โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งสามารถใช้ได้กับผู้ให้คะแนน 2 คน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกและเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความเที่ยงของผู้ประเมินสูง แปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ ดังนี้

ค่าระหว่าง .80 ถึง 1.00 แสดงค่าการให้คะแนนมีความสัมพันธ์กันสูง

ค่าระหว่าง .60 ถึง .79 แสดงค่าการให้คะแนนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

ค่าระหว่าง .40 ถึง .59 แสดงค่าการให้คะแนนมีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าระหว่าง .20 ถึง .39 แสดงค่าการให้คะแนนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ

ค่าระหว่าง .00 ถึง .31 แสดงค่าการให้คะแนนมีความสัมพันธ์กันต่ำ

กรณีที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ หรือ ศูนย์ แสดงว่าทั้งสองคนให้คะแนนตรงกันข้าม ไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือถ้าค่าความสัมพันธ์สูงเข้าใกล้ 1 (ตั้งแต่ .7-1.0) แสดงว่ามีค่าความเที่ยงที่ยอมรับได้

3.2 การหาค่าความเที่ยงของแบบตรวจสอบรายการ และมาตรฐานค่า เนื่องจากแบบตรวจสอบรายการและมาตรฐานค่าสามารถนำไปใช้สังเกตนักเรียน หลายคนได้ สะดวกและการบันทึกพฤติกรรมที่ต้องการ ส่วนมาตรฐานค่าสามารถให้คะแนนได้ตามระดับพฤติกรรมที่ปรากฏเป็น 2, 1, 0 ดังนั้นจึงสามารถคำนวณค่าความเที่ยงของการสังเกตจากผู้สังเกตคนเดียวจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกและเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความเที่ยงของผู้ประเมินสูง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไปถือว่าข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีความน่าเชื่อถือ

3.3 การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

ในการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแบบสังเกตและแบบประเมินตนเอง แบบมาตรฐานค่า ซึ่งจะอธิบายดังนี้

1) แบบสังเกต

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2552: 60-64) กล่าวว่า การสร้างแบบสังเกตให้ได้ ข้อมูลตรงตามความต้องการและเชื่อถือได้ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต ครอบคลุมดังต่อไปนี้

1.1 ระบุสิ่งที่สังเกตเป็นใคร จำนวนเท่าไรเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

1.2 ระบุพฤติกรรมที่สังเกต มีอะไรบ้าง มีกี่พฤติกรรม

1.3 ให้ความหมายของพฤติกรรมที่สังเกตว่าแสดงออกอย่างไร ระยะเวลา

ของการแสดงออกพฤติกรรมนานเท่าไรจึงจะบันทึก

2. เลือกรูปแบบการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมให้เหมาะสมกับ

วัตถุประสงค์ สถานการณ์และพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต

3. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตก่อนนำไปใช้

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2553:66) ได้เสนอเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรม ผู้เรียนว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการวัดพฤติกรรม เพราะจะได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องไม่รู้ตัวที่กำลังถูกสังเกต และครูผู้สังเกตจะต้องไม่มีอคติต่อผู้เรียน ในการสังเกตครูจะต้องใช้แบบบันทึกการสังเกต ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จะสังเกต

2. แยกแยะพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตออกเป็นพฤติกรรมย่อยๆ ที่สังเกตเห็นได้ เป็นรูปธรรม เช่น ต้องการวัดความสนใจในการเรียน พฤติกรรมย่อยๆ ที่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มตามบทบาท ส่งการบ้านสม่ำเสมอ

3. เลือกรูปแบบของแบบบันทึกข้อมูลที่ใช้ประกอบการสังเกต

4. วางแผนการสังเกต จะสังเกตเวลาใด หรือสถานการณ์ใด และจะสังเกตที่ครั้ง

5. กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละพฤติกรรมย่อย

สมถวิล วิจิตรวรรณ (2554:57-60) กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะเกี่ยวกับแบบสังเกต ว่าขั้นตอนการสร้าง ประกอบด้วย

1. การวางแผนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวัด

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ผลการศึกษาเกี่ยวกับการวัดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 กำหนดความหมาย ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้

2.2 ออกแบบการวัด กำหนดเกณฑ์การประเมิน

3. ตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตก่อนนำไปใช้

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบสังเกตข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นหลักการสร้างแบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาแบบสังเกตคุณลักษณะรักษาศาสน์ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
2. ศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะรักษาศาสน์ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่ต้องการประเมิน
3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการและกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะรักษาศาสน์ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
4. กำหนดแผนผังการสร้างแบบสังเกตคุณลักษณะรักษาศาสน์ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
5. เขียนข้อคำถามตามแผนผังการสร้างแบบสังเกตคุณลักษณะรักษาศาสน์ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
6. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตโดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำ
7. ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตคุณลักษณะรักษาศาสน์ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
8. จัดทำเครื่องมือประเมินฉบับสมบูรณ์ และจัดทำคู่มือการใช้

2) แบบมาตรประมาณค่า(Rating Scale)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552 :159-163) กล่าวถึงเครื่องมือวัดที่เป็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) ว่า ลักษณะของมาตรประมาณค่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่นำมาใช้ในการวัดความรู้สึกได้อย่างกว้างขวาง ในการสร้างมาตรประมาณค่า จะต้องมีการกระบวนกรที่จะทำให้ได้รูปแบบที่มีความคงที่สม่ำเสมอ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. รวบรวมข้อคำถามทั้งในส่วนที่ดีหรือไม่ดีต่อเรื่องที่จะสอบวัด ค่านิยม จริยธรรม ที่ต้องการจะวัดให้มากๆ
2. นำข้อคำถามเหล่านั้นมาเรียบเรียง คัดเลือกให้มีทั้งคำกล่าวที่ดี และไม่ดีย่ต่อสิ่งที่เร้า และให้มีระดับดีมาก ๆ ดีน้อยๆ ไม่ดีมากๆ ไม่น้อยๆ กระจายไปให้ทั่วถึง
3. กระจายลักษณะที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งนั้น ให้ครอบคลุมลักษณะทั่วไปการลงมือทำและคุณค่าของเรื่องนั้นๆ ในการวัดครั้งหนึ่งๆ จะต้องมีทั้งในด้านคุณลักษณะ การกระทำ และคุณค่าอยู่ในมาตรวัดนั้นๆ เสมอ
4. นำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนในระดับเดียวกัน หรือระดับใกล้เคียงกับนักเรียนที่จะไปประเมิน เพื่อคุณลักษณะการกระจาย การตอบจะต้องมีการกระจายความคิดเห็นมากๆ

5. นำคำกล่าวเหล่านั้นมารวบรวมเป็นฉบับ เพื่อวัดนักเรียน

6. นำคะแนนผลการตรวจสอบด้วยมาตรฐานค่าไปใช้นั้น มีข้อควรระวัง อยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก ข้อคำถามที่เป็นไปในทางลบก็ต้องนำมากลับทิศทางเสียก่อน ทุกๆ ข้อ จะต้องมีคะแนนเป็นทิศทางเดียวกัน ประการที่สอง ข้อคำถามเหล่านั้นจะต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ถ้ามีความหลากหลายมากแล้ว จะทำให้คุณค่าของเครื่องมือวัดเหล่านี้ค่อยลงไปด้วย

นवलเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2553:58-60) เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบวัด คุณลักษณะที่เป็นแบบมาตรฐานค่า (Rating scale) ดังนี้

1. กำหนดคุณลักษณะที่จะประเมินและค่านิยามเชิงปฏิบัติการคุณลักษณะนั้น
2. รวบรวมข้อความหรือคำกล่าวที่ดีและไม่ดีต่อคุณลักษณะที่วัด
3. คัดเลือกและกระจายข้อความให้มีทั้งทางบวกและทางลบ
4. ข้อความที่สร้างควรครอบคลุมศักยภาพหรือลักษณะของคุณลักษณะนั้นๆ
5. นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะประเมินเพื่อดู

ลักษณะการกระจายของการตอบ

6. หลังจากที่น่าไปทดลองใช้แล้วรวบรวมข้อความหรือคำกล่าวมาจัดพิมพ์ การใช้มาตรฐานค่านี้จะมีข้อดี คือ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ง่ายและเร็ว ใช้ได้ทั้งการประเมินตนเองและให้ผู้อื่นประเมิน สามารถประเมินคุณลักษณะออกมาเป็นระดับต่างๆ โดยพิจารณาน้ำหนักตามปริมาณความมากน้อยของความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ถูกประเมิน แต่ก็มีข้อจำกัดในเรื่องของการตอบ ผู้เรียนอาจจะประเมินไม่สอดคล้องกับที่ปฏิบัติจริง และการใช้มาตรฐานค่า ยังมีข้อพึงระวังในเรื่อง การรวมค่าระดับคะแนน สำหรับข้อความที่มีความหมายในทางลบต้องนำมากลับทิศทางการให้ค่าก่อน คือ ถ้าผู้ตอบให้ค่าระดับความรู้สึกมากกับข้อความทางลบหมายความว่าให้ค่าระดับความรู้สึกน้อย

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นหลักการสร้างเครื่องมือประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
2. ศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่ต้องการประเมิน
3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการและกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

4. กำหนดแผนผังการสร้างแบบประเมินตนเอง
5. เขียนข้อคำถามตามแผนผังการสร้างแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
6. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินตนเองโดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำ
7. ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยตรวจสอบอำนาจจำแนก และความเที่ยง
8. จัดทำเครื่องมือประเมินฉบับสมบูรณ์ และจัดทำคู่มือการใช้
สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ดังนี้
 1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตและแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 2. ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
 3. ตรวจสอบอำนาจจำแนกของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
 4. ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกตและแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ดังนี้

ภานุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551: 120-229) พัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 987 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่พัฒนาคือ แบบวัดสถานการณ์มีรูปแบบการตอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก และแบบประเมินพฤติกรรมมีรูปแบบการตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่าแบบวัดสถานการณ์มีความตรงเชิงเนื้อหา มีอำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบค่าที (t-test) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม LISREL มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีความตรงเชิงโครงสร้างทุกด้าน ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของแบบวัดแต่ละด้านเท่ากับ .65 , .67 , .66 , .66 , .76 , .75 , .75 , .65 , และ .83 ตามลำดับ สำหรับแบบประเมินพฤติกรรมในแต่ละด้านมีความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรม LISREL มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีความตรงเชิงโครงสร้างทุกด้าน ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค แต่ละด้านมีค่า .90 , .89 , .91 , .89 , .89 , .86 , .91 , .90 และ .93 ตามลำดับ

กิจจา จริยะประดับ (2545 :84-90) พัฒนา เครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของชุดเครื่องมือ วัดการเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดลอม ศิลป วัฒนธรรมและภูมิใจในความเป็นไทยที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2544 จำนวน 851 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่พัฒนาคือ แบบทดสอบวัดการมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และพัฒนาสิ่งแวดลอม และแบบทดสอบวัดการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลป วัฒนธรรมที่ดิงามของไทย ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบวัดการมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และพัฒนาสิ่งแวดลอม ความตรงเชิงเนื้อหา โดยดัชนีความสอดคล้องมีค่า .75 ถึง 1.00 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับมีค่าระหว่าง .72 - .85 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

อำนาจจำแนกรายข้อ โดยสถิติทดสอบที่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ .7 ส่วนแบบทดสอบวัดการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ วัฒนธรรมที่ดั่งามของไทย ความตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้อง มีค่า .75 ถึง 1.00 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับมีค่าระหว่าง .72-.82 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

อำนาจจำแนกรายข้อโดยสถิติทดสอบที่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .75

จุรีรัตน์ วรรณรัตน์ (2547:83-119) พัฒนาเครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งามของไทยตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2543 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งามของไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง จำนวน 385 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่พัฒนาประกอบด้วยแบบทดสอบ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความรู้ ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดพฤติกรรม และฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัดการปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่าแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งามของไทย มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้องมีค่า .67-1.00 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

อำนาจจำแนกรายข้อมีค่า .71 - .82 หากความเที่ยงโดยใช้สูตร KR-20 มีค่า .76 ส่วนแบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งามของไทย หากความตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้องมีค่า .67-1.00 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

อำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01ทุกข้อ ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่า .86 และแบบทดสอบวัดการปฏิบัติด้านการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งามของไทยมีความ ตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้องมีค่า .67-1.00 ความตรงเชิงโครงสร้างจากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

อำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่า .94

บุญญา ชมศิริ (2547: 82-88) สร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนในอำเภอโพธารอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 645 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่พัฒนาได้แก่ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 10 ฉบับ จากคุณลักษณะด้านการมีมารยาทไทย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมีระเบียบวินัย ประหยัด อุดมคติ ความมีประชาธิปไตย ความซื่อสัตย์ มีประโยชน์ต่อส่วนรวม ความอดทน ความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีอำนาจจำแนกโดยการทดสอบทีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความเที่ยงของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ฉบับที่ 1 ถึง 10 มีค่า .70, .83, .88, .89, .88, .74, .89, .89, .89 และ .83 ตามลำดับ และมีความตรงเชิงโครงสร้างจากการทดสอบโดยใช้เทคนิคกลุ่มรูซัด และวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที มีความตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มาริยะ ยีสมัน (2549:70-135) พัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการเห็นคุณค่าในความเป็นไทยของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 754 คนได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วยเครื่องมือวัด 4 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดคุณธรรม แบบทดสอบวัดจริยธรรม แบบทดสอบวัดค่านิยมที่พึงประสงค์ และแบบทดสอบวัดการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย ผลการศึกษาพบว่า ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดคุณธรรมมีอำนาจจำแนกโดยการทดสอบค่าที มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มรูซัด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟามีค่า .89 ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรม ค่าอำนาจจำแนกโดยทดสอบค่าที มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกข้อ ความตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มรูซัด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟามีค่า .90 ฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัดค่านิยมที่พึงประสงค์ อำนาจจำแนกโดยทดสอบค่าที มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟามีค่า .89 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มรูซัด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และฉบับที่ 4 แบบทดสอบวัดการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย อำนาจจำแนกโดยทดสอบค่าที มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ .79 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มรูซัด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ออมสิน ศรีพลึง (2549:76-109) พัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หากคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสร้างเกณฑ์ปกติ (norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวน 604 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่พัฒนามี 2 ชนิดได้แก่ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้องมีค่า .80 - 1.00 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มผู้จัด รวมทั้งฉบับและรายด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความตรงตามสภาพโดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจจำแนกรายข้อ ความเที่ยงโดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่า .92 ส่วนแบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องมีค่า .80 - 1.00 ส่วนเกณฑ์ปกติ (norms) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยรวมได้คะแนนที่ปกติตั้งแต่ 20 ถึง 67 และรายด้านได้คะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 19 ถึง 73

รัตน์สิมา ดาวเรือง (2549: 63-122) สร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 626 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่สร้างคือ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 9 ด้านอำนาจจำแนกโดยการวิเคราะห์เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีอำนาจจำแนกทุกข้อ ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันแต่ละฉบับมีค่า .907, .924, .904, .919, .896, .749, .832, .727, .777 ตามลำดับ ความตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มผู้จัด รวมทั้งฉบับและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุภวัฒน์ ดิสงคราม (2540: 69-98) สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความไม่เห็นแก่ตัวที่มีคุณภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2539 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความไม่เห็นแก่ตัวที่สร้างขึ้น ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 608 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่สร้างมีจำนวน 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความรู้เชิงจริยธรรม แบบทดสอบวัดเจตคติเชิงจริยธรรม และแบบทดสอบวัดเหตุผลการเชิงจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ มีอำนาจจำแนกโดย

การทดสอบค่าที่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกฉบับ ความเที่ยงโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่า .713 , .84 และ .85 ความตรงเชิงโครงสร้าง หาโดยใช้เทคนิคกลุ่มผู้จัด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ฉบับ

เทวินทร์ พิสง (2547: 76-80) พัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,000 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่พัฒนาได้แก่ แบบวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตรวจสอบคุณภาพแบบวัดพบว่า แบบวัดมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณามีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม .57 - 1.00 และมีความตรงเชิงโครงสร้างซึ่งตรวจสอบโดยเทคนิคกลุ่มผู้จัดและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบบวัดมีความเที่ยงรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .94 โดยมีความเที่ยงรายด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ .94 ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ .84 ด้านความเสียสละ เท่ากับ .87 ด้านความซื่อสัตย์ เท่ากับ .96 ด้านความกรุณาเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เท่ากับ .94 ด้านความประหยัด เท่ากับ .92 แบบวัดมีอำนาจจำแนกทุกข้อ ซึ่งตรวจสอบโดยใช้เทคนิค 25 % ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

แววมณี บุตรเรืองศักดิ์ (2549 :53 -60) พัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 200 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 200 คนและครู 2 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครูจำนวน 40 ข้อ แบบประเมินตนเองของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ พบว่าแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ความตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง .60 – 1.00 ความเที่ยงจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน มีค่าเท่ากับ .83 แบบประเมินตนเองของนักเรียน ความตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง .60 – 1.00 หาความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ .94 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครองหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง .60-1.00 ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ .81

เกียรติสุดา นาคุณ (2551 : 67-158) พัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของ

แบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 720 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 6 ด้าน คือ ความกตัญญูกตเวที ความมีเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละ ด้านความมีวินัย และความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ อำนาจจำแนกโดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย มีค่าตั้งแต่ .245 ถึง .723 ความเที่ยงโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่า .969 และความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ .474 - .936 ซึ่งมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการสร้างและพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณธรรม จริยธรรม ในด้านต่าง ๆ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด เป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก ด้วยการทดสอบค่าที่ การตรวจสอบคุณภาพทั้งฉบับ โดยการตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง และความตรงตามสภาพ การตรวจสอบความเที่ยง ใช้การคำนวณหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ และมีการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะในหลายแบบด้วยกัน โดยการสร้างและพัฒนาส่วนใหญ่ยึด คุณลักษณะที่ปรากฏในมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาเครื่องมือในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งยังไม่พบว่าใคร นำไปสร้างหรือพัฒนาชุดเครื่องมือในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำความรู้ ดังกล่าวมาประมวล เพื่อสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร โดยจัดทำ เครื่องมือเป็น 2 ชนิด คือ แบบสังเกต และแบบประเมินตนเองเป็นแบบมาตราประมาณค่า โดยมีการ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมิน โดย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิง โครงสร้าง หาอำนาจจำแนก และตรวจสอบความเที่ยง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,437 คน จาก 27 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 500 คน จาก 12 โรงเรียน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ใช้ในการตรวจสอบอำนาจจำแนกของแบบประเมินตนเอง ด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ คือ ค่าอำนาจจำแนก โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ใช้ในการตรวจสอบ ความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ ประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยหาความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรม LISREL ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกต คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลการสังเกตของผู้ประเมิน 2 คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 4 ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินตนเองด้าน คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ใช้กลุ่มตัวอย่าง 200 คน

การดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 จำแนกโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด โดยใช้เกณฑ์
 มาตรฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 2,500 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 ถึง 2,499 คน

โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 ถึง 1,499 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน

การวิจัยครั้งนี้ มีโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน
 โรงเรียนขนาดกลาง 14 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 9 โรงเรียน จำนวนนักเรียนในโรงเรียนแต่ละขนาด
 คิดเป็นร้อยละดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 1,202 คน คิดเป็นร้อยละ 35

1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 10

1.3 โรงเรียนขนาดกลาง 14 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 1,546 คน คิดเป็นร้อยละ 45

1.4 โรงเรียนขนาดเล็ก 9 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้หาอำนาจจำแนก ความตรง ความเที่ยง
 ของเครื่องมือ ตามสัดส่วนของโรงเรียนแต่ละขนาด โดยเทียบอัตราส่วนระหว่างประชากรแต่ละ
 ขนาด โรงเรียนกับขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)				รวม
			ความตรง เชิงโครงสร้าง ของเครื่องมือ	อำนาจจำแนก แบบ ประเมิน	หาความเที่ยง แบบ สังเกต	หาความเที่ยง แบบ ประเมิน	
ใหญ่ พิเศษ	3	1,202	35	35	35	70	175
ใหญ่	1	344	10	10	10	20	50
กลาง	14	1,546	45	45	45	90	225
เล็ก	9	345	10	10	10	20	50
รวม	27	3,437	100	100	100	200	500

ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาดด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้การเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากมีเพียงหนึ่งโรงเรียน

ขั้นที่ 4 สุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จากโรงเรียนใน ขั้นที่ 3 ได้จำนวนนักเรียนที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนที่ใช้ทดลองเครื่องมือ				รวม
		ความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ	อำนาจจำแนกแบบประเมิน	ความเที่ยงแบบสังเกต	ความเที่ยงแบบประเมิน	
ใหญ่พิเศษ	โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์	35	35	35	70	175
ใหญ่	โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม	10	10	10	20	50
กลาง	โรงเรียนค้อวังวิทยาคม	25			20	45
	โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร		15	20		35
	โรงเรียนสอนแก้ว่องไววิทยา	20		25		45
	โรงเรียนป่าติ้ววิทยา		10		25	35
	โรงเรียนตระกูลประเทืองวิทยาคม		10		20	30
	โรงเรียนยโสธรพิทยาสรรค์		10		25	35
	เล็ก	โรงเรียนกู่จานวิทยาคม	5		5	
	โรงเรียนศรีฐานกระจายศึกษา		5		10	15
	โรงเรียนสิงห์สามัคคีวิทยา	5		5		10
	โรงเรียนดงมะไฟพิทยาคม		5		10	15
	รวมทั้งสิ้น	100	100	100	200	500

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ที่พัฒนาในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยครูเป็นผู้ประเมิน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ (rubic assessment) จำนวน 40 ข้อ วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ 10 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเอง ด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยนักเรียนประเมินตนเอง เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ (rubic assessment) จำนวน 40 ข้อ วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ 10 ข้อ

การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร มีขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

2.2 ศึกษาเอกสารและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่ต้องการประเมิน

2.3 เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการและกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ แล้วนำไปเสนอ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนิยามคุณลักษณะรักษา ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัด คุณลักษณะรักษา ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	การเป็นพลเมืองดีของชาติ ปกป้องเอกราช อธิปไตย มีความผูกพันห่วงแหนมาตุภูมิ รักษาสิทธิเสรีภาพ มีความสามัคคี ประองคอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่น ช่วยทะนุบำรุงและประพฤติปฏิบัติ ตามหลักธรรมของศาสนา และเคารพ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ 1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย 1.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา 1.3 เคารพ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
2. รักความเป็นไทย	การมีความตระหนักและความภูมิใจในความเป็นคนไทย การมีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	2.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวที 2.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 2.3 อนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาไทย
3. อยู่อย่างพอเพียง	หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	3.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบมีคุณธรรม 3.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

คุณลักษณะ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
4. มีจิต สาธารณะ	หมายถึง การปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกระทำ ตามหน้าที่รับผิดชอบของตนเองการ ช่วยเหลือดูแลรักษาสິงต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของ สาธารณะสมบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน	4.1 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อ โรงเรียนชุมชน และสังคม 4.2 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็ม ใจโดย ไม่หวังผลตอบแทน

2.4 กำหนดแผนผังการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ กำหนดข้อคำถามที่สร้าง ฉบับละ 48 ข้อ
แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญและคัดเลือกข้อคำถามฉบับจริงฉบับละ 40 ข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แผนผังการสร้างเครื่องมือประเมินด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	จำนวน	จำนวน
		ข้อที่ พัฒนา	ข้อที่ ใช้จริง
1.รักชาติ	1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	4	3
ศาสน์	1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	3	2
กษัตริย์	1.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักของศาสนา	2	2
	1.4 เคารพ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	3	3
รวม		12	10

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	จำนวน ข้อที่ พัฒนา	จำนวน ข้อที่ ใช้จริง
2. รักความเป็นไทย	2.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวที	4	3
	2.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4	4
	2.3 อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย	4	3
รวม		12	10
3. อยู่อย่างพอเพียง	3.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณมีเหตุผล รอบคอบมีคุณธรรม	6	5
	3.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	6	5
รวม		12	10
4. มีจิตสาธารณะ	4.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	6	5
	4.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชน และสังคม	6	5
รวม		12	10
รวมทั้งสิ้น		48	40

2.5 เขียนข้อคำถามตามแผนผังการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ตามตัวชี้วัด และกำหนดระดับคุณภาพและเกณฑ์การให้คะแนนตามตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ได้เครื่องมือประเมินจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ และ ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ฉบับละ 48 ข้อ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษาที่ใช้และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.6 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่ง

ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวชี้วัด ข้อความ เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทางด้านภาษา เพื่อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาทดลองใช้เครื่องมือ ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และคัดเลือกข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ ซึ่งทั้ง 2 ฉบับ คัดเลือกได้ฉบับละ 40 ข้อ ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะ	จำนวนข้อคำถามที่พัฒนา	จำนวนข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์	ข้อคำถามของเครื่องมือประเมิน	
			ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	12	10	10	10
2. รักความเป็นไทย	12	10	10	10
3. อยู่อย่างพอเพียง	12	10	10	10
4. มีจิตสาธารณะ	12	10	10	10
รวม	48	40	40	40

2.7 จัดพิมพ์เครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

2.8 ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง

2.8.1 ตรวจสอบอำนาจจำแนกของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากผลการตอบเครื่องมือประเมินของนักเรียน 100 คน

2.8.2 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือประเมิน คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยหาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

2.8.3 ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์

กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะจำแนกตามประเภทของเครื่องมือประเมิน ดังนี้

1) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกตคุณลักษณะรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ จากการสังเกตนักเรียน จำนวน 100 คน โดยครู 2 คน แล้วนำ ผลการสังเกตที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

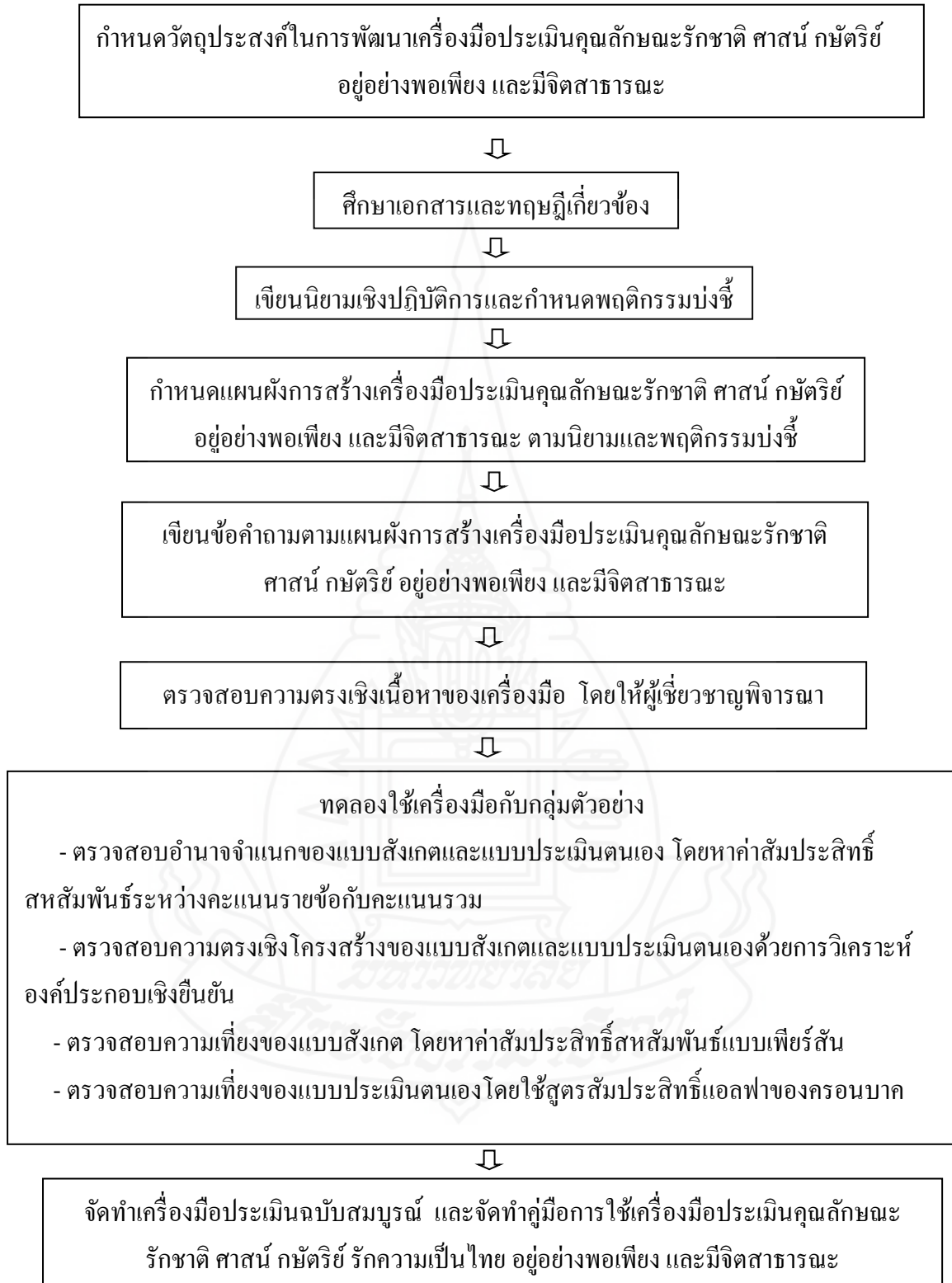
2) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยให้นักเรียน 200 คน ประเมินตนเอง แล้ว นำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค

2.9 สร้างเกณฑ์การแปลผลคะแนนของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

2.10 จัดทำเครื่องมือประเมินฉบับสมบูรณ์ และจัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือประเมิน คุณลักษณะรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

จากวิธีการพัฒนาแบบวัดดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือประเมิน คุณลักษณะรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือประเพณีคุณลักษณะรักษา ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำเครื่องมือประเมินที่พัฒนาขึ้น ไปดำเนินการเก็บข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พร้อมกับ เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุโขทัยที่พัฒนาขึ้น แผนผังการสร้างเครื่องมือและ โครงร่างวิทยานิพนธ์ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมิน

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ขออนุญาตทำการวิจัยจากหน่วยงาน โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลวิจัยจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาต กำหนดวันและเวลาในการนำเครื่องมือไปทำการเก็บข้อมูล

3.2.2 เตรียมเครื่องมือประเมินให้เพียงพอกับการเก็บข้อมูล

3.2.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง อธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งแนวปฏิบัติ โดยแบบสังเกตให้ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนจำนวน 2 คน เป็นผู้สังเกตนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ส่วนแบบประเมินให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง สถานการณ์ที่กำหนด คือ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในเวลาเรียนตลอดทั้งวัน

3.2.4 นำผลการประเมินมาตรวจให้คะแนนก่อนนำไปหาคุณภาพ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจัดเตรียม เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลตามที่วางแผนไว้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหาที่เชื่อถือได้ โดยใช้สูตรดังนี้ (วรณดี แสงประทีปทอง 2554: 150)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	คะแนนความคิดเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2 การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะ รัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item total correlation coefficient) ใช้เกณฑ์ว่ากรณีที่ค่าสหสัมพันธ์ มากกว่า .20 ถือว่าข้อความหรือรายการนั้นมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ ด้วยสูตร ดังนี้ (วรรณดี แสงประทีปทอง 2554: 147-148)

$$r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบ
	X	แทน	คะแนนรายข้อ
	Y	แทน	คะแนนรวมทั้งหมด

4.3 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) โดยใช้โปรแกรม LISREL

4.4 การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ดังนี้

4.4.1 ความเที่ยงของแบบสังเกตคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างผลการสังเกตของผู้สังเกต 2 คน ด้วยสูตรดังนี้(วรรณดี แสงประทีปทอง 2554: 153)

$$r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ความเที่ยงของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนนักเรียน
	X	แทน	คะแนนของผู้สังเกตคนที่ 1
	Y	แทน	คะแนนของผู้สังเกตคนที่ 2

4.2 ความเที่ยงของแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้ (วรรณดี แสงประทีปทอง 2554: 155)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ
	k	แทน	จำนวนของข้อคำถามของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือ

บทที่ 4

ผลการพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยนำเสนอผลการพัฒนาเครื่องมือประเมินเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับครูประเมินนักเรียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ 4 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ 10 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนประเมินตนเอง เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ 4 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ 10 ข้อ

เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ทั้ง 2 ฉบับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	4	หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ (ร้อยละ 76 - 100)
ระดับคะแนน	3	หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ร้อยละ 51 - 75)
ระดับคะแนน	2	หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ 26 - 50)
ระดับคะแนน	1	หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ 0-25)

และมีรายการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 รายการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสังเกตคุณลักษณะ รักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
1.คุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ (ข้อที่ 1 – 10)				
1) ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจ	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจเป็นประจำ	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจบ่อยครั้ง	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจเป็นบางครั้ง	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจน้อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
2) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นเป็นประจำ	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นบ่อยครั้ง	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นเป็นบางครั้ง	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
3) มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จ	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จเป็นประจำ	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จบ่อยครั้ง	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จเป็นบางครั้ง	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
4) ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติ	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติเป็นประจำ	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติบ่อยครั้ง	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติเป็นบางครั้ง	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติน้อยครั้งหรือไม่ช่วยเลย
5) ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิต	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตเป็นประจำ	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตบ่อยครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตเป็นบางครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตน้อยครั้งหรือไม่ใช้เลย
6) ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้พระ	ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้เป็นประจำ	ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้บ่อยครั้ง	ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้เป็นบางครั้ง	ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้บ่อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
7) แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียน	แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียนเป็นประจำ	แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียนบ่อยครั้ง	แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียนเป็นบางครั้ง	แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียนน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
8) ร่วมกิจกรรม วันสำคัญของ สถาบันพระ มหากษัตริย์	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของ สถาบัน พระมหากษัตริย์ เป็นประจำ	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของ สถาบัน พระมหากษัตริย์ บ่อยครั้ง	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของ สถาบัน พระมหากษัตริย์ เป็นบางครั้ง	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของ สถาบัน พระมหากษัตริย์ น้อยครั้งหรือไม่ เคยร่วมเลย
9) กล่าวถึงพระ มหากษัตริย์ ของพระมหา กษัตริย์ให้ผู้อื่น รับทราบ	กล่าวถึงพระมหา กษัตริย์ของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ เป็นประจำ	กล่าวถึงพระมหา กษัตริย์ของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ บ่อยครั้ง	กล่าวถึงพระมหา กษัตริย์ของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ เป็นบางครั้ง	กล่าวถึงพระ มหากษัตริย์ ของพระมหา กษัตริย์ให้ผู้อื่น รับทราบน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
10) โต้แย้ง เมื่อจบเพลง สรรเสริญพระ บารมี	โต้แย้ง เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมีเป็น ประจำ	โต้แย้ง เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมี บ่อยครั้ง	โต้แย้ง เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมีเป็น บางครั้ง	โต้แย้ง เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมีน้อย ครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
2.คุณลักษณะรักความเป็นไทย (ข้อที่ 11 – 20)				
11) แต่งกาย สุภาพเรียบร้อย ตามวัฒนธรรม ไทย	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย เป็นประจำ	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย บ่อยครั้ง	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย เป็นบางครั้ง	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
12) มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจา เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ	มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจา เรียบร้อย ถูกกาลเทศะเป็นประจำ	มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจา เรียบร้อย ถูกกาลเทศะบ่อยครั้ง	มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจา เรียบร้อย ถูกกาลเทศะเป็นบางครั้ง	มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจา เรียบร้อย ถูกกาลเทศะน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
13) สาทิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น	สาทิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่นเป็นประจำ	สาทิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่นบ่อยครั้ง	สาทิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่นเป็นบางครั้ง	สาทิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่นน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
14) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสาร	ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสารเป็นประจำ	ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสารบ่อยครั้ง	ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสารเป็นบางครั้ง	ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสารน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
15) พุดคำไทยออกเสียงชัด ถ้อยคำ คำนวบกล้ำชัดเจน	พุดคำไทยออกเสียงชัด ถ้อยคำ คำนวบกล้ำชัดเจนเป็นประจำ	พุดคำไทยออกเสียงชัด ถ้อยคำ คำนวบกล้ำชัดเจนบ่อยครั้ง	พุดคำไทยออกเสียงชัด ถ้อยคำ คำนวบกล้ำชัดเจนเป็นบางครั้ง	พุดคำไทยออกเสียงชัด ถ้อยคำ คำนวบกล้ำชัดเจนน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
16) แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิด	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดเป็นประจำ	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดบ่อยครั้ง	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดเป็นบางครั้ง	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
17) ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศ	ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศเป็นประจำ	ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศบ่อยครั้ง	ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศเป็นบางครั้ง	น้อยครั้งหรือไม่เคยชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศ
18) ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทย	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยเป็นประจำ	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยบ่อยครั้ง	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยเป็นบางครั้ง	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
19) ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยเป็นประจำ	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยบ่อยครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
20) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่น	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นเป็นประจำ	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นบ่อยครั้ง	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
3.คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง (ข้อที่ 21 -30)				
21) ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คุ่มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คุ่มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นประจำ	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คุ่มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้บ่อยครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คุ่มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นบางครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คุ่มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ น้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
22) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์เป็นประจำ	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์บ่อยครั้ง	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์เป็นบางครั้ง	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์น้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
23) ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวมอย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหาย	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวมอย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายเป็นประจำ	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวมอย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายบ่อยครั้ง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวมอย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายเป็นบางครั้ง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวมอย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
24) ตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครู	ตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครูเป็นประจำ	ตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครูบ่อยครั้ง	ตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครูเป็นบางครั้ง	ตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครู น้อยครั้งหรือไม่เคยตรวจทานเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
25) ปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญ	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญเป็นประจำ	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญบ่อยครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญน้อยครั้งหรือไม่เคยตรวจทานเลย
26) จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวันเป็นประจำ	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวันบ่อยครั้ง	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวันเป็นบางครั้ง	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวันน้อยครั้งหรือไม่ตรงเลย
27) มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพ	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพเป็นประจำ	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพบ่อยครั้ง	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพเป็นบางครั้ง	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
28) ทำงานอย่างมีขั้นตอน ชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสม	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมเป็นประจำ	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมบ่อยครั้ง	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมเป็นบางครั้ง	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
29) กระจื่อรีอรั้น	กระจื่อรีอรั้น	กระจื่อรีอรั้น	กระจื่อรีอรั้น	กระจื่อรีอรั้น
กระจื่อรีอรั้น	ไฟหาความรู้จาก	ไฟหาความรู้จาก	ไฟหาความรู้จาก	ไฟหาความรู้จาก
ไฟหาความรู้	แหล่งข้อมูลที่	แหล่งข้อมูลที่	แหล่งข้อมูลที่	แหล่งข้อมูลที่
จากแหล่งข้อมูล	เป็นประโยชน์	เป็นประโยชน์	เป็นประโยชน์	เป็นประโยชน์
ที่เป็น	และซักถาม	และซักถาม	และซักถาม	และซักถาม
ประโยชน์และ	ความรู้ใหม่ ๆ	ความรู้ใหม่ ๆ	ความรู้ใหม่ ๆ	ความรู้ใหม่ ๆ
ซักถามความรู้	จากครูเป็น	จากครูบ่อยครั้ง	จากครูเป็น	จากครูน้อยครั้ง
ใหม่ ๆ จากครู	ประจำ		บางครั้ง	หรือไม่ปฏิบัติเลย
30) ขอมรับ	ขอมรับความ	ขอมรับความ	ขอมรับความ	ขอมรับความ
ความคิดเห็น	คิดเห็นและ	คิดเห็นและ	คิดเห็นและ	คิดเห็นและ
และทำงานหรือ	ทำงานหรือเล่น	ทำงานหรือเล่น	ทำงานหรือเล่น	ทำงานหรือเล่น
เล่นได้อย่าง	ได้อย่าง	ได้อย่าง	ได้อย่าง	ได้อย่าง
สนุก	สนุกสนานกับทุก	สนุกสนานกับทุก	สนุกสนานกับทุก	สนุกสนานกับทุก
สนานกับทุกคน	คนเป็นประจำ	คนบ่อยครั้ง	คนเป็นบางครั้ง	คนน้อยครั้ง
				หรือไม่ปฏิบัติเลย
4. คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ (ข้อที่ 31-40)				
31) อาสาช่วย	อาสาช่วยครูถือ	อาสาช่วยครูถือ	อาสาช่วยครูถือ	อาสาช่วยครูถือ
ครูถือสิ่งของ	สิ่งของหรือ	สิ่งของหรือ	สิ่งของหรือ	สิ่งของหรือ
หรือกระเป๋า	กระเป๋าเป็น	กระเป๋าบ่อยครั้ง	กระเป๋าเป็น	กระเป๋าน้อยครั้ง
	ประจำ		บางครั้ง	หรือไม่เคยปฏิบัติ
32) เมื่อถึงขยะ	เมื่อถึงขยะใน	เมื่อถึงขยะใน	เมื่อถึงขยะใน	เมื่อถึงขยะใน
ในห้องเรียน	ห้องเรียนเต็ม	ห้องเรียนเต็ม	ห้องเรียนเต็ม	ห้องเรียนเต็ม
เต็ม อาสาเข้าไป	อาสาเข้าไปเท่าที่	อาสาเข้าไปเท่าที่	อาสาเข้าไปเท่าที่	อาสาเข้าไปเท่าที่
เท่าที่ขยะรวม	ขยะรวมของ	ขยะรวมของ	ขยะรวมของ	ขยะรวมของ
ของโรงเรียน	โรงเรียนเป็น	โรงเรียนบ่อยครั้ง	โรงเรียนเป็น	โรงเรียนน้อยครั้ง
	ประจำ		บางครั้ง	หรือไม่ปฏิบัติเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
33) ช่วยอธิบาย การบ้านให้ เพื่อนที่ไม่ เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดย ไม่ปิดบังความรู้	ช่วยอธิบาย การบ้านให้เพื่อน ที่ไม่เข้าใจ เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดย ไม่ปิดบังความรู้เป็น ประจำ	ช่วยอธิบาย การบ้านให้เพื่อน ที่ไม่เข้าใจ เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดย ไม่ปิดบังความรู้ บ่อยครั้ง	ช่วยอธิบาย การบ้านให้เพื่อน ที่ไม่เข้าใจ เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดย ไม่ปิดบังความรู้เป็น บางครั้ง	ช่วยอธิบาย การบ้านให้เพื่อน ที่ไม่เข้าใจ เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดย ไม่ปิดบังความรู้ น้อย ครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
34) ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การ เรียนเมื่อเพื่อน ลืมนำมา	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืม นำมาเป็นประจำ	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืม นำมาบ่อยครั้ง	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืม นำมาเป็นบางครั้ง	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืม นำมา น้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
35) บริจาคเงิน หรือสิ่งของ ช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยเป็น ประจำ	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย บ่อยครั้ง	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยเป็น บางครั้ง	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย น้อย ครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
36) ใช้อุปกรณ์ ทำความสะอาด อย่างถูกวิธีและ เก็บเข้าที่หลัง การใช้งาน	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาด อย่างถูกวิธีและ เก็บเข้าที่หลังการ ใช้งานเป็นประจำ	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาด อย่างถูกวิธีและ เก็บเข้าที่หลังการ ใช้งานบ่อยครั้ง	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาด อย่างถูกวิธีและ เก็บเข้าที่หลังการ ใช้งานเป็น บางครั้ง	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาด อย่างถูกวิธีและ เก็บเข้าที่หลังการ ใช้งาน น้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
37) เมื่อพบเห็น เศษขยะ ริม เก็บลงถังขยะ ทันที	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ ริมเก็บลง ถังขยะทันทีเป็น ประจำ	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ ริมเก็บลง ถังขยะทันที บ่อยครั้ง	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ ริมเก็บลง ถังขยะทันทีเป็น บางครั้ง	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ ริมเก็บลงถึง ขยะทันทีน้อย ครั้งหรือไม่เลย
38) ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่าง เอาใจใส่และ เต็มกำลัง	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังเป็นประจำ	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังบ่อยครั้ง	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังเป็นบางครั้ง	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
39) ชักชวน เพื่อนกวาดทำ ความสะอาด เมื่อพบเห็นพื้น หรือสนาม โรงเรียน สกปรก	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนามโรงเรียน สกปรกเป็น ประจำ	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนามโรงเรียน สกปรกบ่อยครั้ง	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนามโรงเรียน สกปรกเป็น บางครั้ง	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนามโรงเรียน สกปรกน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
40) ตักเตือน หรือแจ้งครูเมื่อ เห็นผู้อื่นทำลาย สมบัติของ โรงเรียน	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนเป็น ประจำ	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนบ่อยครั้ง	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนเป็น บางครั้ง	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

การกำหนดน้ำหนักคะแนนของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด ยโสธร โดย ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีผลการให้น้ำหนักคะแนนของเครื่องมือประเมิน

คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ แสดงดัง ตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 น้ำหนักคะแนนของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

เครื่องมือ	น้ำหนักคะแนน (ร้อยละ)	ผู้ประเมิน
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	80	ครูประเมินนักเรียน
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	20	นักเรียนประเมินตนเอง
รวม	100	

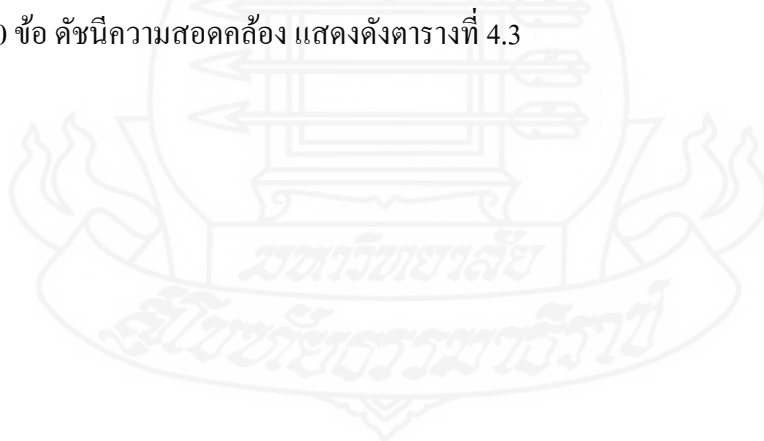
จากตารางที่ 4.2 พบว่า เครื่องมือประเมินฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยครูเป็นผู้สังเกต ผู้เชี่ยวชาญให้น้ำหนักคะแนนร้อยละ 80 และ ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยนักเรียนประเมินตนเอง ผู้เชี่ยวชาญให้น้ำหนักคะแนนร้อยละ 20 รวมทั้ง 2 ฉบับ เป็นร้อยละ 100 มีอัตราส่วนร้อยละ ระหว่างน้ำหนักคะแนนของเครื่องมือฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 เป็น 80 : 20

**ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร**

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ทั้ง 2 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมินทั้ง 2 ฉบับ ผู้วิจัยนำแบบสังเกตและแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ฉบับละ 48 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวชี้วัด ข้อความ เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทางด้านภาษา ได้ข้อคำถามของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ฉบับละ 40 ข้อ ดัชนีความสอดคล้อง แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 คัดชั้นความสอดคล้องของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง
คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (ข้อที่ 1-10)	
1) ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ด้วยความเต็มใจ	1.00
2) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น	1.00
3) มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จ	1.00
4) ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติ	1.00
5) ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิต	.80
6) ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้พระ	.80
7) แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียน	.80
8) ร่วมกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์	1.00
9) น้อมนำพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ให้ผู้อื่นรับทราบ	.80
10) ไก่ก้านับเมื่อจบเพลงสรรเสริญพระบารมี	1.00
คุณลักษณะ รักความเป็นไทย (ข้อที่ 11-20)	
11) แต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามวัฒนธรรมไทย	1.00
12) มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจาเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ	1.00
13) สาธิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น	1.00
14) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสาร	1.00
15) พูดภาษาไทยออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน	.80
16) แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิด	1.00
17) ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาถิ่น หรือภาษาต่างประเทศ	.80
18) ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียน โดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุ ธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทย	.80
19) ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	1.00
20) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่น	1.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง
คุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียง (ข้อที่ 21-30)	
21) ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คำนึงค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	1.00
22) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์	1.00
23) ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหาย	1.00
24) ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำเสนอส่งครู	1.00
25) ปฏิบัติกิจวัตรหรือกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญ	1.00
26) จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน	1.00
27) มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพ	1.00
28) ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสม	1.00
29) แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น	.80
30) ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคน	1.00
คุณลักษณะ มีจิตสาธารณะ (ข้อที่ 31-40)	
31) อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋า	1.00
32) เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียน	1.00
33) ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้	1.00
34) ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนด้วยความเต็มใจ	1.00
35) บริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัย	1.00
36) ใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดอย่างถูกวิธีและเก็บเข้าที่หลังการใช้งาน	1.00
37) เมื่อพบเห็นเศษขยะ รีบเก็บลงถังขยะทันที	1.00
38) ร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างเอาใจใส่และเต็มกำลัง	1.00
39) ชักชวนเพื่อนทำความสะอาดเมื่อพบเห็นบริเวณโรงเรียนสกปรก	1.00
40) ตักเตือนหรือแจ้งครูเมื่อเห็นผู้อื่นทำลายสมบัติของโรงเรียน	1.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ มีค่าระหว่าง .80 ถึง 1.00 แสดงว่าเครื่องมือประเมินมีความตรงเชิงเนื้อหา

2.2 การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ จำนวน 40 ข้อ ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน นำมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายชื่อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวม ได้ข้อความถามของแบบประเมินตนเองจำนวน 40 ข้อ แสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 อำนาจจำแนกของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	1	.81
		2	.79
		3	.80
	1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	4	.74
		5	.73
		6	.85
	1.3 ศรัทธา ยึดมั่นและ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา	7	.82
		8	.86
	1.4 เคารพ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	9	.72
		10	.81
11		.77	
2.รักความเป็นไทย	2.1ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวที	12	.74
		13	.81

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
	2.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	14	.74
		15	.71
		16	.84
		17	.74
	2.3 อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย	18	.87
		19	.85
		20	.70
3.อยู่อย่างพอเพียง	3.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบมีคุณธรรม	21	.78
		22	.83
		23	.86
		24	.73
		25	.77
3.อยู่อย่างพอเพียง	3.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	26	.88
		27	.73
		28	.82
		29	.78
		30	.73
4.มีจิตสาธารณะ	4.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	31	.72
		32	.82
		33	.77
		34	.78
		35	.76
	4.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	36	.78
		37	.76
		38	.83
39		.75	
40		.81	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า อำนาจจำแนกของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร มีค่าระหว่าง .71 ถึง .87 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อสามารถจำแนกผู้ตอบได้

2.3 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือประเมิน คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ซึ่งตรวจสอบโดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรม LISREL มีผลการวิเคราะห์ แสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ความตรงเชิงโครงสร้างของ แบบสังเกตคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

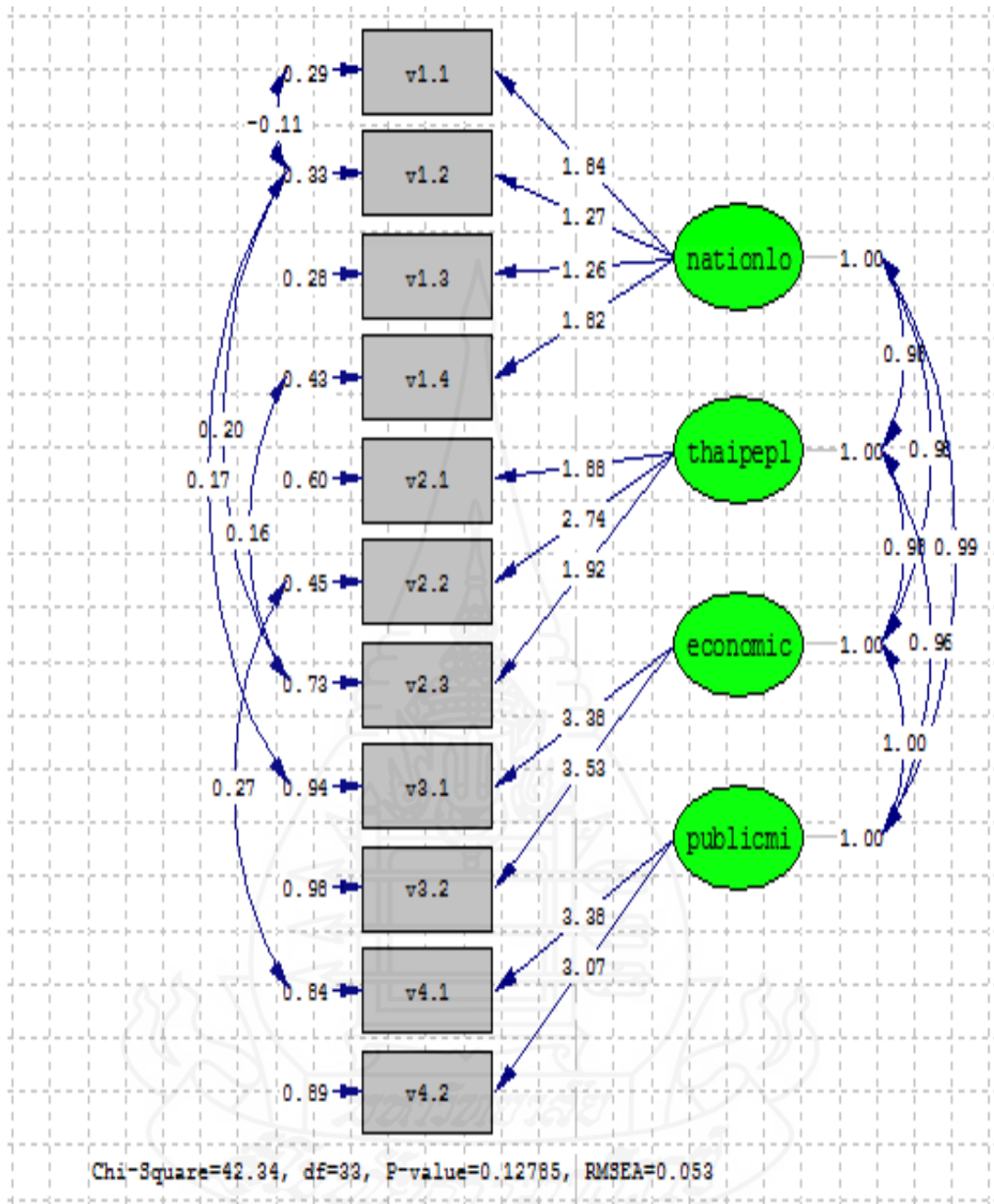
คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	ค่าประมาณ			R ²
		λ	S.E.	t	
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1. เป็นพลเมืองดีของชาติ	1.84	.14	12.97*	.92
	2. ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	1.27	.11	11.85*	.83
	3. ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักของศาสนา	1.26	.10	12.08*	.85
	4. เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1.82	.15	12.52*	.89
2. รักความเป็นไทย	1. ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อบุคคล	1.88	.16	12.11*	.85
	2. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	2.74	.21	13.26*	.94
	3. อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย	1.92	.16	11.88*	.84
3. อยู่อย่างพอเพียง	1. ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณมีเหตุผล รอบคอบมีคุณธรรม	3.38	.26	13.02*	.92
	2. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	3.53	.27	13.06*	.93

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	ค่าประมาณ			R ²
		λ	S.E.	t	
4. มีจิต สาธารณะ	1. เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียนชุมชน และสังคม	3.38	.26	13.11*	.93
	2. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดย ไม่หวังผลตอบแทน	3.07	.24	12.88*	.91
Chi-Square = 42.34 df=32 (P=.13)		$\chi^2/df=1.42$	RMSEA=.053		
GFI = .93 AGFI = .86 CFI = 1.00		Standardized RMR = .011			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.5 พบว่า เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 1.26 ถึง 3.53 ซึ่งน้ำหนักองค์ประกอบคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ไค-สแควร์ มีค่า 42.34 องศาแห่งความเป็นอิสระ 33 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .13 ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .053 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .93 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .86 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 และดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .0011

ภาพที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

2.4 การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด ยโสธร

4.4.1 การตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร จำนวน 40 ข้อ โดยให้ครูผู้สอนจำนวน 2 คน สังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเดียวกันจำนวน 100 คน นำมาวิเคราะห์ความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างคะแนนการสังเกตของครูผู้สอน 2 คน แสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ความเที่ยงของแบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	100	10	.95
2. รักความเป็นไทย	100	10	.94
3. อยู่อย่างพอเพียง	100	10	.93
4. มีจิตสาธารณะ	100	10	.91
รวมทั้งฉบับ	100	40	.97

จากตารางที่ 4.6 พบว่า แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 และรายด้านคือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เท่ากับ .95 ด้านรักความเป็นไทยเท่ากับ .94 ด้านอยู่อย่างพอเพียงเท่ากับ .93 และด้านมีจิตสาธารณะเท่ากับ .91 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพ

4.2 การตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร จำนวน 40 ข้อ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ประเมินตนเอง แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ความเที่ยงของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนข้อ	สัมประสิทธิ์แอลฟา
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	200	10	.94
2. รักความเป็นไทย	200	10	.93
3. อยู่อย่างพอเพียง	200	10	.94
4. มีจิตสาธารณะ	200	10	.92
รวมทั้งหมด	200	40	.98

จากตารางที่ 4.7 พบว่า แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ มีความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .98 และจำแนกรายด้านได้ดังนี้ คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เท่ากับ .94 ด้านรักความเป็นไทย เท่ากับ .93 ด้านอยู่อย่างพอเพียง เท่ากับ .94 และด้านมีจิตสาธารณะ เท่ากับ .92 แสดงว่าแบบประเมินมีความเที่ยง

จากนั้น ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย

- 1) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเครื่องมือ
 - 2) ลักษณะของเครื่องมือ
 - 3) โครงสร้างของเครื่องมือ
 - 4) คุณภาพของเครื่องมือ
 - 5) วิธีการนำเครื่องมือไปใช้
 - 6) เกณฑ์การให้คะแนน
 7. เกณฑ์การแปลผลคะแนน
- (รายละเอียด คู่มือการใช้เครื่องมืออยู่ในภาคผนวก จ)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,437 คน จาก 27 โรงเรียน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2555 จำนวน 500 คน จาก 12 โรงเรียน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.2.3 เครื่องมือที่พัฒนาในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ โดยครูเป็นผู้สังเกต และฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ สำหรับนักเรียนประเมินตนเอง

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ดำเนินการดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พร้อมแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรที่พัฒนาขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมิน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตกำหนดวันและเวลาในการนำเครื่องมือไปทดลองใช้

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรโดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2) ตรวจสอบอำนาจจำแนกของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรฉบับแบบประเมินตนเอง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

3) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรม LISREL

4) ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ดังนี้

(1) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกตโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างผลการสังเกตของครู 2 คน

(2) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินตนเอง โดยวิเคราะห์ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

1.3 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ตามขั้นตอนการวิจัย ได้ผลดังนี้

1.3.1 ผลการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ได้สร้างเครื่องมือประเมิน จำนวน 2 ฉบับ คือ

1) ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับครูประเมินนักเรียน เป็นแบบมาตรฐานค่า 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ 10 ข้อ

2) ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนประเมินตนเอง เป็นแบบมาตรฐานค่า 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ 10 ข้อ

1.3.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ปรากฏผลดังนี้

1) ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือประเมิน ตรวจสอบโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีความตรงเชิงเนื้อหา โดยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าระหว่าง .80 ถึง 1.00

2) อำนาจจำแนกของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ฉบับที่เป็นแบบประเมินตนเอง ตรวจสอบโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง .71 ถึง .87

3) ความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ทั้ง 2 ฉบับซึ่ง ตรวจสอบโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 1.27 ถึง 3.53 ซึ่งน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

4) ความเที่ยงของเครื่องมือประเมินทั้ง 2 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 แบบสังเกต คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ หากค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างครู 2 คน มีค่า .97 และความเที่ยงรายด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่า .95 รักความเป็นไทยมีค่า .94 อยู่อย่างพอเพียงมีค่า .93 และด้านมีจิต สาธารณะมีค่า .91 ส่วนฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รัก ความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ หากความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่า .98 และความเที่ยงรายด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่า .94 รักความเป็นไทย มีค่า .93 อยู่อย่างพอเพียง มีค่า .94 และด้านมีจิตสาธารณะ มีค่า .92

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือประเมินคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การพัฒนาเครื่องมือประเมิน คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรนั้น ผู้วิจัย ได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือเริ่มตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเครื่องมือประเมิน ศึกษา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการและกำหนด พฤติกรรมบ่งชี้ กำหนดแผนผังการสร้างเครื่องมือ เขียนข้อคำถามตามแผนผังการสร้างเครื่องมือ กำหนดระดับคุณภาพและเกณฑ์การให้คะแนนตามตัวบ่งชี้ ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จัดทำเครื่องมือประเมินฉบับสมบูรณ์ และจัดทำคู่มือการใช้ ซึ่ง ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือประเมิน คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่าง พอเพียง และมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะของ สมถวิล วิจิตรวรรณ (2554:57-60)

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็น ไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ จำนวน 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยครูเป็นผู้สังเกต

จำนวน 40 ข้อ และฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยนักเรียนประเมินตนเอง จำนวน 40 ข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับบุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2552: 52-59) ที่กล่าวเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนว่า ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ วิธีการวัดจึงควรมีหลายวิธี และควรเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมสถานการณ์แวดล้อมด้วย และยังสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552:116) ที่ได้นำเสนอเกี่ยวกับรูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ว่า ควรใช้การวัดหลายวิธีประกอบกันเพื่อข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์จะมีความตรงและความเที่ยง วิธีการวัดขึ้นกับความเหมาะสมของสิ่งที่ต้องการวัด หรือต้องการศึกษา ความสะดวก ความมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่ผู้วิจัยใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ จำนวน 2 ฉบับนี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีความมีความตรงและความเที่ยงมาก เหมาะสมและสะดวกในการเก็บข้อมูล

2.2 การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

2.2.1 ความตรงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมีความเห็นว่ามี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวชี้วัด ข้อความ เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง .80 ถึง 1.00 แสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับสุนิสา จุ้ยม่วงศรี(2553:87-100) สมถวิล วิจิตรวรรณ (2554:57-60) และนวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2553:60-62) ที่กล่าวว่าค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา ดังนั้นเครื่องมือประเมินทั้ง 2 ฉบับ ที่สร้างขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปประเมินคุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักษาศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

ซึ่งตรวจสอบโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรม LISREL พบว่าทั้ง 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ และฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 1.27 ถึง 3.53 ซึ่งน้ำหนักองค์ประกอบคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ไค-สแควร์ มีค่า 42.34 องศาแห่งความเป็นอิสระ 33 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .13 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .93 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .86 และดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .0011 แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะที่สร้างขึ้น มีความตรงเชิงโครงสร้าง เนื่องจากค่า GFI และ AGFI เข้าใกล้ 1 และค่า Standardized RMR เข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับ สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ, รัชนิภา ภิญโญภาณุวัฒน์ (2552: 21-26) ที่กล่าวว่า การที่โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่า X^2/df ควรน้อยกว่า 2.00 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสัมบูรณ์ GFI และ AGFI ที่ยอมรับได้ควรมีค่าตั้งแต่ .90 เป็นต้นไป ดัชนีวัดความสอดคล้องในรูปความคลาดเคลื่อน Standardized RMR ควรมีน้อยกว่า .05 จึงจะสรุปได้ว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551: 120-229) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(CFA)ด้วยโปรแกรม LISREL พบว่า โมเดลแบบวัดและแบบประเมิน ทั้ง 9 โมเดล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงยืนยันได้ว่า เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงโครงสร้าง สามารถวัดได้ตรงกับคุณลักษณะ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรได้

2.2.2 อำนาจจำแนกของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน นำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม พบว่าแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รัก

ความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ มีอำนาจจำแนกระหว่าง .71 ถึง .87 แสดงว่า เครื่องมือประเมินทั้ง 2 ฉบับ มีอำนาจจำแนกที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สุนิสา จุ้ยม่วงศรี (2553: 87-100) ที่กล่าวว่า การหาค่าสหสัมพันธ์เพื่อหาอำนาจจำแนก โดยศึกษาว่าคะแนนของแต่ละข้อกับข้อที่เหลือ มีค่าสหสัมพันธ์กันเท่าใด ใช้เกณฑ์ว่า ค่าสหสัมพันธ์มากกว่า .20 ถือว่าข้อความหรือรายการนั้นมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ และยังคงสอดคล้องกับเกียรติสุดา นาคุณ (2551 : 67-158) ซึ่งหาอำนาจจำแนกของแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับข้อที่เหลือ อำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ .245 ถึง .723 จึงอาจกล่าวได้ว่าเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์สามารถจำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้ ข้อความทั้งฉบับวัดในเรื่องเดียวกัน มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรได้

2.2.3 ความเที่ยงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ทั้ง 2 ฉบับ โดย ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยให้ครูจำนวน 2 คน สังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเดียวกันจำนวน 100 คน นำมาวิเคราะห์ความเที่ยง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างครู 2 คน ความเที่ยงทั้งฉบับมีค่า .97 และรายด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เท่ากับ .95 รักความเป็นไทยเท่ากับ .94 อยู่อย่างพอเพียงเท่ากับ .93 และด้านมีจิตสาธารณะเท่ากับ .91 จะเห็นว่าเครื่องมือมีความเที่ยงสูงเป็นไปตามเกณฑ์ แสดงว่า ข้อมูลที่รวบรวมได้มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับสุนิสา จุ้ยม่วงศรี (2553:87-100) นวลเสนห์ วงศ์เชิดธรรม (2553:60-62) บุญเจ็ด ภิญ โญอนันตพงษ์ (2552:65-73) และสมถวิล วิจิตรวรรณ (2554:57-60) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ความเที่ยง กรณีที่ออกแบบเครื่องมือเป็นแบบสังเกตเพื่อให้เกิดความคงที่ของเครื่องมือที่มีผู้สังเกต 2 คน วิเคราะห์ความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้สังเกต 2 คน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกและเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความเที่ยงของผู้ประเมินสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .80 ถึง 1.00 แสดงว่าการให้คะแนนมีความสัมพันธ์กันสูง และการวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้สังเกต 2 คนของงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ แวมมณี บุตรเรืองศักดิ์ (2549: 53-60) ที่หาความเที่ยง

ของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ .83 ส่วนฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คนประเมินตนเอง แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .98 และจำแนกรายด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เท่ากับ .94 รักความเป็นไทย เท่ากับ .93 อยู่อย่างพอเพียง เท่ากับ .94 และด้านมีจิตสาธารณะ เท่ากับ .92 จะเห็นว่าเครื่องมือมีความเที่ยงสูงเป็นไปตามเกณฑ์ และแต่ละด้านมีความเที่ยงใกล้เคียงกัน ข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับสุนิสา จุ้ยม่วงศรี (2553:87-100) นवलเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2553:60-62) ที่กล่าวว่าความเที่ยงของมาตรวัดควรมีค่าเข้าใกล้ 1 มาตรวัดที่ความเที่ยงมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไปถือว่าอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ และการหาความเที่ยงของแบบประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค สอดคล้องกับ ภาณุภัทร ลี้มจรรย์ (2551: 120-229) กิจจา จริยะประดับ (2545 :84-90) จุริรัตน์ วรรณรัตน์ (2546:83-119) บุญยภา ชมศิริ (2547: 82-88) มาริยะ ยีสมัน (2549:70-135) ออมสิน ศรีพลัง (2549:76-109) รัตน์สิมา ดาวเรือง (2549: 63-122) สุภวัฒน์ ดีสงคราม (2540: 69-98) เทวินทร์ พิศวง (2547: 76-80) แวมณี บุตรเรืองศักดิ์ (2549 :53 -60) และเกียรติสุดา นาคุณ (2551 : 67-158) จึงกล่าวได้ว่า เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะที่ พัฒนาขึ้นมีความเที่ยง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ วัดคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธรได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สร้างคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ความหมายของคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ วัดดูประสงค์ของการพัฒนา เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โครงสร้างของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ คุณภาพของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ วิธีการนำเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ไปใช้ การ

ตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายคะแนน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่นำแบบวัดไปใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนที่ต้องการประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียน ควรทำความเข้าใจเครื่องมือประเมินเพื่อปฏิบัติตามขั้นตอน และชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจก่อนการทำเครื่องมือประเมิน เพื่อจะได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

3.1.2 เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ถ้าต้องการนำเครื่องมือประเมินฉบับนี้ไปใช้กับนักเรียนจังหวัดอื่น ควรนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพด้านความเที่ยงอีกครั้ง

3.1.3 สถานศึกษาควรใช้เป็นเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ที่สูงขึ้นกว่าเดิมในลำดับต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอื่นที่สถานศึกษาต้องการพัฒนาและต้องการวัดและประเมินผลต่อไป เพราะลักษณะของแต่ละบุคคลในพื้นที่ที่แตกต่างกัน อาจมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

3.2.2 ควรมีการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ของนักเรียนเป็นเครื่องมือแบบอื่น เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตบันทึกพฤติกรรมและมีผู้ประเมินเป็นผู้ปกครองร่วมด้วย เพื่อให้ได้ผลชัดเจนตามสภาพจริงมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการกำลังสำรองทหารบก (2538) *คู่มือวิธีปฏิบัติการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เจ เอ็น ที
- กรมกำลังพลกองทัพบก (2541) *อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เจ เอ็น ที
- กรมวิชาการ (2545) *การส่งเสริมวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2544) *คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม ระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การค้ำคุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงมหาดไทย (2550) *การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ* กรุงเทพมหานคร สำนักงานนโยบายและแผน สำนักปลัดกระทรวง
- กระทรวงศึกษาธิการ (2548) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- _____ (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- _____ (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กลุ่มงานนโยบายและแผน (2553) *แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง (พ.ศ.2553-2556) เขตตรวจราชการที่ 13 อุบลราชธานี พิมพ์ดีการพิมพ์*
- กฤษณา ชินสิญจน์ และ ศศิธร ชูตินันทกุล (2553) “การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: จากหลักการสู่แนวปฏิบัติ” *วารสารการประเมินผลการศึกษา สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช* 4, 1 (สิงหาคม 2553 – กุมภาพันธ์ 2554) : 20 -36
- กวี วงศ์พุด (2539) *ภาวะผู้นำ พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพมหานคร มหานคร บี.เค.อินเตอร์พริ้นท์
- กิจจา จริยะประดับ (2545) “การพัฒนาเครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสงขลา” *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผล การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*

- เกียรติสุดา นาคูน (2551) “การพัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 – 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) *จอมปราชญ์นักการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ชัดเชตสมิเดียม
- เกียรติภูมิ ชูเกียรติศิริ (2554) “การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือวัดด้านเจตพิสัยและทักษะพิสัย* หน่วยที่ 4 หน้า 8-17 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- เกษม วัฒนชัย (2550) *เอกสารประกอบการบรรยาย เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาท้องถิ่น 10 ปี ราชภัฏร้อยเอ็ด* วันที่ 11 กรกฎาคม 2550 กภาพสินธุ์ โรงพิมพ์กภาพสินธุ์การพิมพ์
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542) *วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติ* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม (2529) *วิทยากรกับการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม* กรุงเทพมหานครมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จิระศักดิ์ สงวนชีพ (2544) “การศึกษาพฤติกรรมคุณธรรม-จริยธรรมของครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด” รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- จूरรัตน์ วรรณรัตน์ (2547) “การพัฒนาเครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทยตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2543” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2546) *การพัฒนาจริยธรรมตำราจิตวิทยา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- เดโช สวานานนท์ (2541) *ปทานุกรมจิตวิทยา* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- เทวินทร์ พิสง (2547) “การพัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- นวลเสนห์ วงศ์เชิดธรรม (2553) “การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทำได้ไม่ยาก”
วารสารการประเมินผลการศึกษานักทะเบียนและวัดผล
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4, 1 (สิงหาคม 2553 – กุมภาพันธ์ 2554): 54-68
- บุญยกา ชมศิริ (2547) “การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอโพนทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2552) “แบบสังเกต” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือ
สำหรับการประเมินการศึกษา* หน่วยที่ 9 หน้า 37-82 พิมพ์ครั้งที่ 4 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ประเวศ วะสี (2550) *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคม*
พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) *จิตวิทยาอุตสาหกรรม* กรุงเทพมหานคร ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- เปรม ติณสูลานนท์ (2547) “ความเป็นคนไทยด้วยจิตวิญญาณ” *วารสารราชบัณฑิตยสถาน* 29, 2
(เมษายน – มิถุนายน) : 269 – 274
- พรชัย ภาพันธ์ (2546) “เมื่อจริยธรรมเด็กหายไปครูไทยต้องกอบกู้” *วารสารวิชาการ* 6, 1
(มกราคม): หน้า 68-73
- พิตร ทองชั้น (2551) “การวางแผนการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ
วิจัยและสถิติทางการศึกษา* หน่วยที่ 3 หน้า 185-216 พิมพ์ครั้งที่ 4 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ภัทรา นิคมานนท์ (2543) *การประเมินผลการเรียน* กรุงเทพมหานคร อักษราพัฒนา
- ภานุภัทร ลีมจรรย์ (2551) “การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มนัสสา ชินูปการพงศ์ (2551) “ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการสื่อสารการตลาดต่อจิตสำนึก
สาธารณะกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- มานิต มานิตเจริญ (2535) *พจนานุกรมไทย* กรุงเทพมหานคร นิยมวิทยา

- มารีเยะ ยีสมัน (2549) “การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการเห็นคุณค่าในความเป็นไทยของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ยุทธนา วรณปิติ (2542) *สำนักพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม*
กรุงเทพมหานคร มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม
- รงค์ ประพันธ์พงศ์ (2550) *เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่* กรุงเทพมหานคร สถาพรบุ๊คส์
- รัตน์สิมา ดาวเรือง (2549) “การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ราชบัณฑิตยสถาน (2542) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร นาน
มีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ (2546) *รูปแบบการพัฒนานักเรียนให้มีจิตสาธารณะ: การศึกษาระยะ
ยาว เอกสารการประชุมสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วรรณคดี แสงประทีปทอง (2554) “แบบสอบถาม” ใน ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการสร้าง
เครื่องมือวิจัย หน่วยที่ 3 หน้า 119-157 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2554) “การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนา
เครื่องมือวัดด้านเจตพิสัยและทักษะพิสัย* หน่วยที่ 1 หน้า 17 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วีระ อัมพันสุข (2526) *ความเป็นไทย* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- แวมฉวี บุตรเรืองศักดิ์ (2549) “การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึง
ประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ศศิธร ชูตินันทกุล (2554) “การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนา
เครื่องมือวัดด้านเจตพิสัยและทักษะพิสัย* หน่วยที่ 9 หน้า 10 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- ศรีเพ็ญ เกื้อนศิริ (2547) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่หน่วยดำรงความเป็นไทยและหน่วยเอกลักษณ์ไทยด้วยการ
สอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับการสอนแบบกระจายอำนาจค่านิยม” ปรินญาณิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต แผนกวิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- ศุภวัฒน์ ดีสงคราม (2540) “การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความไม่เห็นแก่ตัวสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- ศุณย์เนาะแนวการศึกษาและอาชีพ (2539) *เครื่องมือแนะแนวพัฒนาบุคลิกภาพ ชุดทำประโยชน์เพื่อ
สังคม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว
- ศุณย์ส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษาจังหวัดยโสธร (2552) *เอกสารรายงานผลการดำเนินงาน
ส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษา ประจำปี 2552* ยโสธร พิมพ์ดีการพิมพ์
- สมคิด พรหมจ้อย (2554) “แบบสังเกต”ใน *ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการสร้างเครื่องมือวิจัย
หน่วยที่ 5* หน้า 195-240 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมจันทร์ พรบุญ (2548) “พฤติกรรมของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- สมถวิล วิจิตรวรรณ (2554) “การสร้างเครื่องมือวัดด้านเจตพิสัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ
วิจัยและสถิติทางการศึกษา* หน่วยที่ 7 หน้า 57-78 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมบัติ บุญประคม (2545) “ครูกับการวิจัยในชั้นเรียน” *วารสารวิชาการ* 35 , 10 (ตุลาคม): 35-39
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 (2553) *รายงานการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการศึกษา
(ไตรมาสแรก)* ยโสธร พิมพ์ดีการพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) *การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____ (2550) *มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว*

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) รายงานการศึกษาคุณลักษณะเด็กไทย
ที่พึงประสงค์ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร
กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ (2535) เมืองไทยของเรา ฉบับที่ 2
กรุงเทพมหานคร เจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ)
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541) ค่านิยมเพื่อชีวิตและสังคมไทย
กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- _____ (2526) คู่มือปลูกฝังค่านิยม กรุงเทพมหานคร สำนักงานพิมพ์กราฟิการ์ต
สำนักนายกรัฐมนตรี (2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2553) คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ.2554-2555) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2552) แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย
- ศูนย์ เศรษฐ์บุณสร้าง (2549) แนวทางปฏิบัติ 7 ขั้นสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียงจากแนวปฏิบัติสู่แนวคิด
ทางทฤษฎีของเศรษฐกิจพอเพียง กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดดูเคชั่น
- สุนิสา จุ้ยม่วงศรี (2553) “การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย” วารสารการประเมินผล
การศึกษา สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4, 1 (สิงหาคม
2553 – กุมภาพันธ์ 2554) : 85-102
- สุกมาส อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ, รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ (2552) สถิติวิเคราะห์สำหรับการ
วิจัยทางสังคมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- เสน่ห์ จามริก (2542) ทฤษฎีใหม่ในหลวง “ชีวิตที่พอเพียง” กรุงเทพมหานคร ร่วมด้วยช่วยกัน
- เสถียร บุระชัย (2550) เศรษฐกิจพอเพียง อุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

อมสิน ศรีพลัง (2549) “การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

อำพน กิตติอำพน (2544) เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญ
ไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ปีที่เอช เพรส

อุดมพร อมรธรรม (2537) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว กรุงเทพมหานคร แสงดาว

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.มานิต เจียวศรี

- วุฒิการศึกษา ค.ค. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
 ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ศษ.บ.(เกียรตินิยมอันดับ 2) การสอนสังคมศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เขต 28
- ประสบการณ์ อาจารย์พิเศษในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ-เอกชนหลายแห่ง
 ผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. นายวิวัฒนา ไชยา

- วุฒิการศึกษา ค.บ. (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
 ศษ.ม (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนค้อวังวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
- ประสบการณ์ คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 28
 คณะกรรมการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. นายวิรัช สารรักษ์

- วุฒิการศึกษา ค.บ. (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนค้อวังวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
- ประสบการณ์ ครูชำนาญการพิเศษวิชาสังคมศึกษา สอนวิชาสังคมศึกษา วิชาจริยธรรม
 และหน้าที่พลเมือง

4. นางนิตยา อินทร์ชุม

เกิด 15 มิถุนายน 2501 ปัจจุบันอายุ 53 ปี

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วท.บ. (ศึกษาศาสตร์) การวัดและประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สถานที่ทำงาน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม อำเภอมหาชนะชัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28

ประสบการณ์ ครูวัดผลดีเด่นระดับเขตการศึกษา 10 จังหวัดอุบลราชธานี

หัวหน้างานวัดและประเมินผลการศึกษา โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม

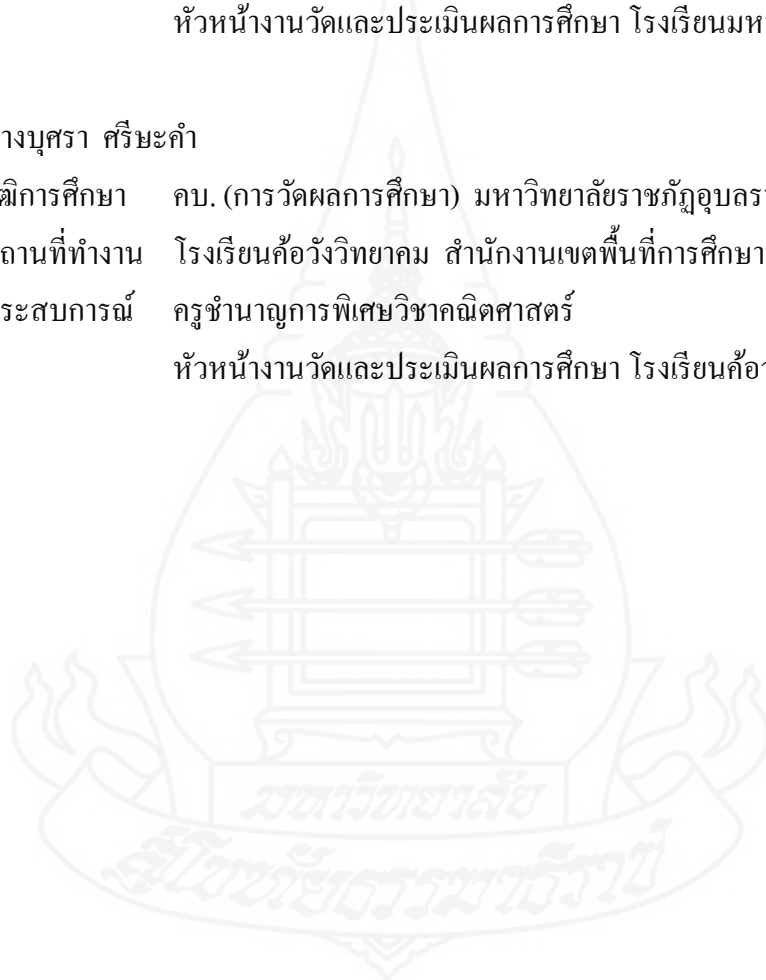
5. นางบุศรา ศรีชะคำ

วุฒิการศึกษา คบ. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สถานที่ทำงาน โรงเรียนค้อวังวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ประสบการณ์ ครูชำนาญการพิเศษวิชาคณิตศาสตร์

หัวหน้างานวัดและประเมินผลการศึกษา โรงเรียนค้อวังวิทยาคม

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0522.16 /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

20 เมษายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกุลชดา บุญพร นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดยโสธร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาพร้อมนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0-2503-2780

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

มิถุนายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมินตนเองด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ชุด
2. แบบสังเกตด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกุลชดา บุญพร นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการ วัตและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยโสธร ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยใช้แบบประเมินตนเองและแบบสังเกตจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งนี้จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประโยชน์ที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาติให้นักศึกษาได้ทดลองใช้เครื่องมือในสถานศึกษา ตามวัน เวลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2780

โทรสาร 0 2503 3566-7

ภาคผนวก ค

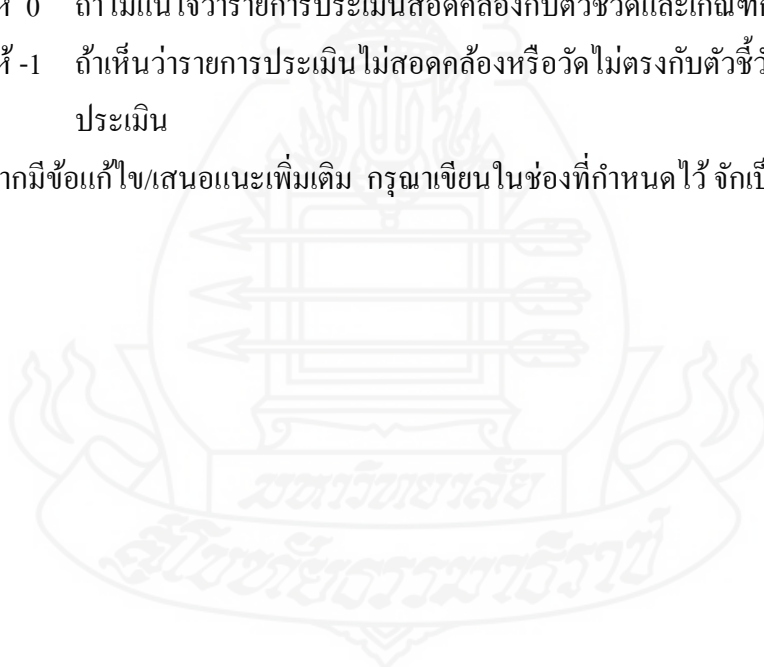
แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย
อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักชาติ ความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ทั้ง 2 ฉบับ คือ แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับครูประเมินนักเรียน และแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนประเมินตนเอง เพื่อหาค่าความสอดคล้องภายในของ ข้อคำถามที่สามารถวัดได้ตรง หรือสอดคล้องกับนิยาม ตัวบ่งชี้ในกรอบการสร้างแบบประเมิน หรือไม่

- ให้ +1 ถ้าเห็นว่ารายการประเมินสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน
 ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน
 ให้ -1 ถ้าเห็นว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องหรือวัดไม่ตรงกับตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน

หากมีข้อแก้ไข/เสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาเขียนในช่องที่กำหนดไว้ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
1) ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ด้วยความเต็มใจ				
2) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น				
3) มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จ				
4) ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติ				
5) ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิต				
6) ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้พระ				
7) แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียน				
8) ร่วมกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์				
9) น้อมนำพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ให้ผู้อื่นรับทราบ				
10) ไฉ่ค่านับเมื่อจบเพลงสรรเสริญพระบารมี				
คุณลักษณะรักความเป็นไทย				
11) แต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามวัฒนธรรมไทย				
12) มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจาเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ				
13) สานิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น				
14) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสาร				
15) พูดภาษาไทยออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน				
16) แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิด				
17) ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศ				
18) ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียน โดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทย				

รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
คุณลักษณะรักความเป็นไทย (ต่อ)				
19) ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย				
20) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่น				
คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง				
21) ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้				
22) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์				
23) ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหาย				
24) ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำเสนอครู				
25) ปฏิบัติกิจวัตรหรือกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญ				
26) จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน				
27) มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
28) ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสม				
29) แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น				
30) ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคน				
คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ				
31) อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋า				
32) เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสาจะไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียน				

รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ (ต่อ)				
33) ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้				
34) ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนด้วยความเต็มใจ				
35) บริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัย				
36) ใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดอย่างถูกวิธีและเก็บเข้าที่หลังการใช้งาน				
37) เมื่อพบเห็นเศษขยะ รีบเก็บลงถังขยะทันที				
38) ร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างเอาใจใส่และเต็มกำลัง				
39) ชักชวนเพื่อนทำความสะอาดเมื่อพบเห็นบริเวณโรงเรียนสกปรก				
40) ตักเตือนหรือแจ้งครูเมื่อเห็นผู้อื่นทำลายสมบัติของโรงเรียน				

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

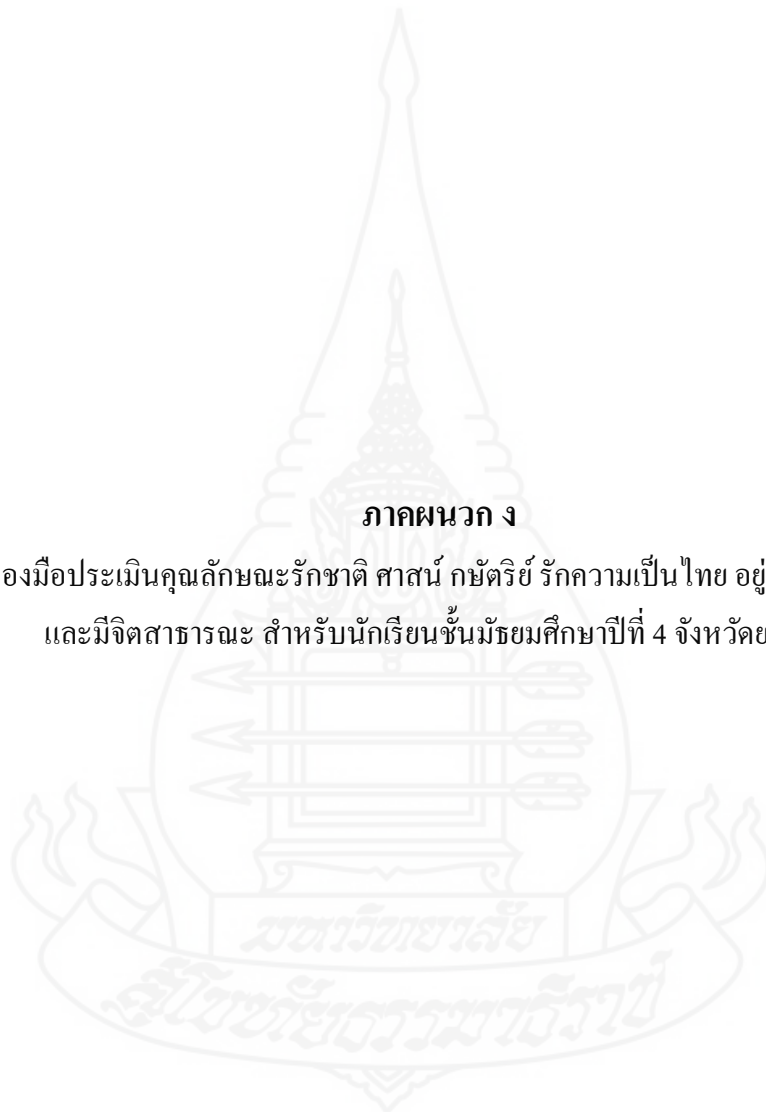
รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
1) ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ด้วยความเต็มใจ				
2) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล โดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น				
3) มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจนสำเร็จ				
4) ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติ				
5) ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิต				
6) ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ไหว้พระ				
7) แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียน				

รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (ต่อ)				
8) ร่วมกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์				
9) น้อมนำพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ให้ผู้อื่น รับทราบ				
10) โคลงคำนับเมื่อจบเพลงสรรเสริญพระบารมี				
คุณลักษณะรักความเป็นไทย				
11) แต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามวัฒนธรรมไทย				
12) มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจาเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ				
13) สาธิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น				
14) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสาร				
15) พูดภาษาไทยออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน				
16) แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิด				
17) ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปน ภาษาต่างประเทศ				
18) ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียน โดยบูรณาการจากการใช้เศษ วัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทย				
19) ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย				
20) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ ผู้อื่น				
คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง				
21) ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่าและ ดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้				
22) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์				
23) ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือ ก่อให้เกิดความเสียหาย				
24) ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครู				

รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง (ต่อ)				
25) ปฏิบัติกิจวัตรหรือกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญ				
26) จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน				
27) มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
28) ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสม				
29) แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น				
30) ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคน				
คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ				
31) อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋า				
32) เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียน				
33) ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้				
34) ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนด้วยความเต็มใจ				
35) บริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัย				
36) ใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดอย่างถูกวิธีและเก็บเข้าที่หลังการใช้งาน				
37) เมื่อพบเห็นเศษขยะ รีบเก็บลงถังขยะทันที				
38) ร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างเอาใจใส่และเต็มกำลัง				
39) ชักชวนเพื่อนทำความสะอาดเมื่อพบเห็นบริเวณโรงเรียนสกปรก				
40) ตักเตือนหรือแจ้งครูเมื่อเห็นผู้อื่นทำลายสมบัติของโรงเรียน				

ภาคผนวก ง

เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง
และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

ฉบับที่ 1

แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง
และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

ผู้ถูกสังเกตชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

สังเกตเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติของนักเรียนตามเกณฑ์การให้
คะแนนที่แนบ

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
		4	3	2	1
1.คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์					
1.1 เป็นพลเมืองดี ของชาติ	1) ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ด้วย ความเต็มใจ				
	2) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิด สิทธิผู้อื่น				
	3) มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจน สำเร็จ				
1.2 ชำรงไว้ซึ่งความ เป็นชาติไทย	4) ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติ				
	5) ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิต				
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตาม หลักของศาสนา	6) ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ ไหว้พระ				
	7) แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำ โรงเรียน				
1.4 เคารพ เทิดทูน สถาบันพระมหา กษัตริย์	8) ร่วมกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์				
	9) กล่าวถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ				
	10) ไ้คำนับเมื่อจบเพลงสรรเสริญพระบารมี				

2. คุณลักษณะรักความเป็นไทย		ระดับการประเมิน				
ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	4	3	2	1	
2.1 ภาควิชาใน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และ มีความกตัญญูทวดทวด	11) แต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามวัฒนธรรมไทย					
	12) มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจาเรียบร้อย ถูก กาลเทศะ					
	13) สานิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น					
2.2 เห็นคุณค่าและ ใช้ภาษาไทยในการ สื่อสารได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม	14) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสาร					
	15) พูดคำไทยออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน					
	16) แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อน เขียนผิด					
2.3 อนุรักษ์ สืบทอด ภูมิปัญญาไทย	17) ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูด ภาษาไทยปนภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศ					
	18) ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียน โดยบูรณาการจากการใช้ เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทย					
	19) ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย					
3. คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง	20) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้อง เรียนแก่ผู้อื่น					
	3.1 ดำเนินชีวิตอย่าง พอ ประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม	21) ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่า และดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้				
		22) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์				
23) ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลาย หรือก่อให้เกิดความเสียหาย						
24) ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำส่ง ครู						
25) ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่น รำคาญ						

3. คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง (ต่อ)		ระดับการประเมิน			
ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	4	3	2	1
3.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	26) จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน				
	27) มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลา และมีคุณภาพ				
	28) ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสม				
	29) กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และซักถามความรู้ใหม่ ๆ จากครู				
	30) ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคน				
4. คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ					
4.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	31) อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋า				
	32) เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียน				
	33) ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้				
	34) ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนเมื่อเพื่อนลืมนำมา				
	35) บริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัย				
4.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	36) ใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดอย่างถูกวิธีและเก็บเข้าที่หลังการใช้งาน				
	37) เมื่อพบเห็นเศษขยะ รีบเก็บลงถังขยะทันที				
	38) ร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างเอาใจใส่และเต็มกำลัง				
	39) ซักชวนเพื่อนกวาดทำความสะอาดเมื่อพบเห็นพื้นหรือสนามโรงเรียนสกปรก				
	40) ตักเตือนหรือแจ้งครูเมื่อเห็นผู้อื่นทำลายสมบัติของโรงเรียน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ฉบับที่ 2

แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง
และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

ผู้ประเมินชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ประเมินเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติของนักเรียนตามเกณฑ์การให้
คะแนนดังนี้

ระดับการประเมิน	4	หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ (ร้อยละ 76 - 100)
ระดับการประเมิน	3	หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ร้อยละ 51 - 75)
ระดับการประเมิน	2	หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ 26 - 50)
ระดับการประเมิน	1	หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ 0-25)

1.คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์		ระดับการประเมิน			
ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	4	3	2	1
1.1 เป็นพลเมืองดี ของชาติ	1) ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ด้วย ความเต็มใจ				
	2) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล โดยไม่ละเมิด สิทธิผู้อื่น				
	3) มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติจน สำเร็จ				
1.2 ชำรงไว้ซึ่ง ความเป็นชาติไทย	4) ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติ				
	5) ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิต				
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตาม หลักของศาสนา	6) ร่วมกิจกรรมสวดมนต์และตั้งใจกล่าวคำสวดมนต์ ไหว้พระ				
	7) แสดงความเคารพเมื่อเดินผ่านพระพุทธรูปประจำ โรงเรียน				
1.4 เคารพ เทิดทูน สถาบันพระมหา กษัตริย์	8) ร่วมกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์				
	9) กล่าวถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ให้ ผู้อื่นรับทราบ				
	10) ไ้ก้คำนับเมื่อจบเพลงสรรเสริญพระบารมี				

2. คุณลักษณะรักความเป็นไทย		ระดับการประเมิน			
ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	4	3	2	1
2.1 ภาควิชาใน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมี ความกตัญญูทวดเวที	11) แต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามวัฒนธรรมไทย				
	12) มีสัมมาคารวะและกิริยา วาจาเรียบร้อย ถูก กาลเทศะ				
	13) สานิตและแนะนำการไหว้ที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น				
2.2 เห็นคุณค่าและใช้ ภาษาไทยในการ สื่อสารได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม	14) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยสื่อสาร				
	15) พูดคำไทยออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำ ชัดเจน				
	16) แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อน เขียนผิด				
	17) ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูด ภาษาไทยปนภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศ				
2.3 อนุรักษ์ สืบทอด ภูมิปัญญาไทย	18) ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจาก การใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทย				
	19) ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย				
	20) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยใน ท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่น				
3. คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง					
3.1 ดำเนินชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม	21) ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คุ้มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้การได้				
	22) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์				
	23) ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหาย				
	24) ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อน นำส่งครู				
	25) ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ ผู้อื่นรำคาญ				

3. คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง (ต่อ)		ระดับการประเมิน			
ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	4	3	2	1
3.2 มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ ในสังคมได้ อย่างมี ความสุข	26) จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน				
	27) มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมี คุณภาพ				
	28) ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมา ปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสม				
	29) กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็น ประโยชน์และซักถามความรู้ใหม่ ๆ จากครู				
	30) ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่าง สนุกสนานกับทุกคน				
4. คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ					
4.1 ช่วยเหลือ ผู้อื่นด้วยความ เต็มใจโดยไม่ หวัง ผลตอบแทน	31) อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋า				
	32) เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวม ของโรงเรียน				
	33) ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนฟังจน เข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้				
	34) ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนเมื่อเพื่อนลืมนำมา				
	35) บริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัย				
4.2 เข้าร่วม กิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ ต่อโรงเรียน ชุมชน และ สังคม	36) ใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดอย่างถูกวิธีและเก็บเข้าที่ หลังการใช้งาน				
	37) เมื่อพบเห็นเศษขยะ รีบเก็บลงถังขยะทันที				
	38) ร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างเอาใจใส่และเต็มกำลัง				
	39) ซักชวนเพื่อนกวาดทำความสะอาดเมื่อพบเห็นพื้นหรือ สนามโรงเรียนสกปรก				
	40) ตักเตือนหรือแจ้งครูเมื่อเห็นผู้อื่นทำลายสมบัติของ โรงเรียน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
1.คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
1) ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ด้วยความเต็มใจ	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจเป็นประจำ	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจบ่อยครั้ง	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจเป็นบางครั้ง	ยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยความเต็มใจน้อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
2) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นเป็นประจำ	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นบ่อยครั้ง	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นเป็นบางครั้ง	กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นน้อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
3) มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติงานสำเร็จ	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติงานสำเร็จเป็นประจำ	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติงานสำเร็จบ่อยครั้ง	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติงานสำเร็จเป็นบางครั้ง	มีความสามัคคีกับผู้อื่นในการทำงานและปฏิบัติงานสำเร็จน้อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
4) ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติ	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติเป็นประจำ	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติบ่อยครั้ง	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติเป็นบางครั้ง	ช่วยเพื่อนจัดนิทรรศการวันสำคัญของชาติน้อยครั้งหรือไม่ช่วยเลย
5) ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิต	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตเป็นประจำ	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตบ่อยครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตเป็นบางครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียน ของใช้ที่คนไทยผลิตน้อยครั้งหรือไม่เคยใช้เลย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
1.คุณลักษณะรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ (ต่อ)				
6)ร่วมกิจกรรม สวดมนต์และ ตั้งใจกล่าวคำ สวดมนต์ไหว้ พระ	ร่วมกิจกรรมสวด มนต์และตั้งใจ กล่าวคำสวดมนต์ ไหว้เป็นประจำ	ร่วมกิจกรรมสวด มนต์และตั้งใจ กล่าวคำสวดมนต์ ไหว้บ่อยครั้ง	ร่วมกิจกรรมสวด มนต์และตั้งใจ กล่าวคำสวดมนต์ ไหว้เป็นบางครั้ง	ร่วมกิจกรรมสวด มนต์และตั้งใจ กล่าวคำสวดมนต์ ไหว้น้อยครั้งหรือ ไม่เคยปฏิบัติเลย
7) แสดงความ เคารพเมื่อเดิน ผ่านพระพุทธรูป ประจำโรงเรียน	แสดงความเคารพ เมื่อเดินผ่าน พระพุทธรูป ประจำโรงเรียน เป็นประจำ	แสดงความเคารพ เมื่อเดินผ่าน พระพุทธรูป ประจำโรงเรียน บ่อยครั้ง	แสดงความเคารพ เมื่อเดินผ่าน พระพุทธรูป ประจำโรงเรียน เป็นบางครั้ง	แสดงความเคารพ เมื่อเดินผ่าน พระพุทธรูป ประจำโรงเรียน น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
8) ร่วมกิจกรรม วันสำคัญของ สถาบัน พระมหากษัตริย์	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ เป็นประจำ	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ บ่อยครั้ง	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ เป็นบางครั้ง	ร่วมกิจกรรมวัน สำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ น้อยครั้งหรือไม่ เคยร่วมเลย
9) กล่าวถึงพระ มหากษัตริย์คุณ ของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ	กล่าวถึงพระมหา กษัตริย์คุณของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ เป็นประจำ	กล่าวถึงพระมหา กษัตริย์คุณของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ บ่อยครั้ง	กล่าวถึงพระมหา กษัตริย์คุณของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ เป็นบางครั้ง	กล่าวถึงพระมหา กษัตริย์คุณของ พระมหากษัตริย์ ให้ผู้อื่นรับทราบ น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
10) โคล้งคำนับ เมื่อจบเพลง สรรเสริญพระ บารมี	โคล้งคำนับ เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมีเป็น ประจำ	โคล้งคำนับ เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมี บ่อยครั้ง	โคล้งคำนับ เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมีเป็น บางครั้ง	โคล้งคำนับ เมื่อจบ เพลงสรรเสริญ พระบารมีน้อย ครั้งหรือไม่ปฏิบัติ

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
2. คุณลักษณะรักความเป็นไทย				
11) แต่งกาย สุภาพเรียบร้อย ตามวัฒนธรรม ไทย	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย เป็นประจำ	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย บ่อยครั้ง	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย เป็นบางครั้ง	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตาม วัฒนธรรมไทย น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
12) มีสัมมา คารวะและกิริยา วาจาเรียบร้อย ถูก กาลเทศะ	มีสัมมาคารวะและ กิริยา วาจา เรียบร้อย ถูก กาลเทศะเป็น ประจำ	มีสัมมาคารวะและ กิริยา วาจา เรียบร้อย ถูก กาลเทศะบ่อยครั้ง	มีสัมมาคารวะและ กิริยา วาจา เรียบร้อย ถูก กาลเทศะเป็น บางครั้ง	มีสัมมาคารวะ และกิริยา วาจา เรียบร้อย ถูก กาลเทศะน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
13) สานิตและ แนะนำการไหว้ที่ ถูกต้องแก่ผู้อื่น	สานิตและแนะนำ การไหว้ที่ถูกต้อง แก่ผู้อื่นเป็น ประจำ	สานิตและแนะนำ การไหว้ที่ถูกต้อง แก่ผู้อื่นบ่อยครั้ง	สานิตและแนะนำ การไหว้ที่ถูกต้อง แก่ผู้อื่นเป็น บางครั้ง	สานิตและแนะนำ การไหว้ที่ถูกต้อง แก่ผู้อื่นน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
14) ใช้ภาษาไทย และเลขไทย สื่อสาร	ใช้ภาษาไทยและ เลขไทยสื่อสาร เป็นประจำ	ใช้ภาษาไทยและ เลขไทยสื่อสาร บ่อยครั้ง	ใช้ภาษาไทยและ เลขไทยสื่อสาร เป็นบางครั้ง	ใช้ภาษาไทยและ เลขไทยสื่อสาร น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
15) พูดคำไทย ออกเสียงชัดถ้อย ชัดคำ คำควบ กล้ำชัดเจน	พูดคำไทยออก เสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน เป็นประจำ	พูดคำไทยออก เสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน บ่อยครั้ง	พูดคำไทยออก เสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน เป็นบางครั้ง	พูดคำไทยออก เสียงชัดถ้อยชัดคำ คำควบกล้ำชัดเจน น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
16) แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิด	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดเป็นประจำ	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดบ่อยครั้ง	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดเป็นบางครั้ง	แนะนำการเขียนคำภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนเขียนผิดน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
17) ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาอื่นหรือภาษาต่างประเทศ	ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาอื่นหรือภาษาต่างประเทศเป็นประจำ	ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาอื่นหรือภาษาต่างประเทศบ่อยครั้ง	ชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาอื่นหรือภาษาต่างประเทศเป็นบางครั้ง	น้อยครั้งหรือไม่เคยชักชวนให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเมื่อเพื่อนพูดภาษาไทยปนภาษาอื่นหรือภาษาต่างประเทศ
18) ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทย	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยเป็นประจำ	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยบ่อยครั้ง	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยเป็นบางครั้ง	ทำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนโดยบูรณาการจากการใช้เศษวัสดุธรรมชาติกับภูมิปัญญาไทยน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
19) ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยเป็นประจำ	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยบ่อยครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย น้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
20) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่น	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นเป็นประจำ	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นบ่อยครั้ง	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นของตนแก่ผู้อื่นน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
3. คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง				
21) ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่า และดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นประจำ	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้บ่อยครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นบางครั้ง	ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเอง อย่างประหยัด คู้มค่าและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ น้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
22) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์เป็นประจำ	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์บ่อยครั้ง	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์เป็นบางครั้ง	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ น้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
23) ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหาย	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายเป็นประจำ	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายบ่อยครั้ง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายเป็นบางครั้ง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ส่วนรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหาย น้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
24) ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครู	ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครูเป็นประจำ	ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครูบ่อยครั้ง	ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครูเป็นบางครั้ง	ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยของงานก่อนนำส่งครู น้อยครั้งหรือไม่เคยตรวจสอบเลย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
25) ปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญ	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญเป็นประจำ	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญบ่อยครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรำคาญน้อยครั้งหรือไม่เคยตรวจทานเลย
26) จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวันเป็นประจำ	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน บ่อยครั้ง	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน เป็นบางครั้ง	จัดตารางเรียนตรงกับวิชาที่เรียนในแต่ละวัน น้อยครั้งหรือไม่ตรงเลย
27) มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพ	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพเป็นประจำ	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพบ่อยครั้ง	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพเป็นบางครั้ง	มีการวางแผนการทำงาน ผลงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
28) ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสม	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมเป็นประจำ	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมบ่อยครั้ง	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมเป็นบางครั้ง	ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน วิเคราะห์และนำข้อมูลมาปรับปรุงงานได้อย่างเหมาะสมน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
29) กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และซักถามความรู้ใหม่ๆ จากครู	กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และซักถามความรู้ใหม่ๆ จากครูเป็นประจำ	กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และซักถามความรู้ใหม่ๆ จากครูบ่อยครั้ง	กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และซักถามความรู้ใหม่ๆ จากครูเป็นบางครั้ง	กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และซักถามความรู้ใหม่ๆ จากครูน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
30) ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคน	ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคนเป็นประจำ	ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคนบ่อยครั้ง	ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคนเป็นบางครั้ง	ยอมรับความคิดเห็นและทำงานหรือเล่นได้อย่างสนุกสนานกับทุกคนน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
4. คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ				
31) อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋า	อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋าเป็นประจำ	อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋าบ่อยครั้ง	อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋าเป็นบางครั้ง	อาสาช่วยครูถือสิ่งของหรือกระเป๋าไม่บ่อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
32) เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียน	เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียนเป็นประจำ	เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียนบ่อยครั้ง	เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียนเป็นบางครั้ง	เมื่อถึงขยะในห้องเรียนเต็ม อาสานำไปเทที่ขยะรวมของโรงเรียนน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย
33) ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้	ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้เป็นประจำ	ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้บ่อยครั้ง	ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้เป็นบางครั้ง	ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียน ฟังจนเข้าใจโดยไม่ปิดบังความรู้ น้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติ

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
4. คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ (ต่อ)				
34) ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืมนำมา	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืมนำมา เป็นประจำ	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืมนำมา บ่อยครั้ง	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืมนำมา เป็นบางครั้ง	ให้เพื่อนยืม อุปกรณ์การเรียน เมื่อเพื่อนลืมนำมา น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
35) บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยเป็น ประจำ	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย บ่อยครั้ง	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยเป็น บางครั้ง	บริจาคเงินหรือ สิ่งของช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยน้อย ครั้งหรือไม่ปฏิบัติ เลย
36) ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาดอย่าง ถูกวิธีและเก็บเข้าที่ หลังการใช้งาน	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาดอย่าง ถูกวิธีและเก็บเข้า ที่หลังการใช้งาน เป็นประจำ	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาดอย่าง ถูกวิธีและเก็บเข้า ที่หลังการใช้งาน บ่อยครั้ง	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาดอย่าง ถูกวิธีและเก็บเข้า ที่หลังการใช้งาน เป็นบางครั้ง	ใช้อุปกรณ์ทำ ความสะอาดอย่าง ถูกวิธีและเก็บเข้า ที่หลังการใช้งาน น้อยครั้งหรือไม่ ปฏิบัติเลย
37) เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ รีบเก็บลงถัง ขยะทันที	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ รีบเก็บลงถัง ขยะทันทีเป็น ประจำ	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ รีบเก็บลงถัง ขยะทันทีบ่อยครั้ง	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ รีบเก็บลงถัง ขยะทันทีเป็น บางครั้ง	เมื่อพบเห็นเศษ ขยะ รีบเก็บลงถัง ขยะทันทีน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
38) ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็มกำลัง	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังเป็นประจำ	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังบ่อยครั้ง	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังเป็นบางครั้ง	ร่วมพัฒนา โรงเรียนอย่างเอา ใจใส่และเต็ม กำลังน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	4	3	2	1
4. คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ (ต่อ)				
39) ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบเห็น พื้นหรือสนาม โรงเรียนสกปรก	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนาม โรงเรียน สกปรกเป็น ประจำ	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนาม โรงเรียน สกปรกบ่อยครั้ง	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนาม โรงเรียน สกปรกเป็น บางครั้ง	ชักชวนเพื่อน กวาดทำความสะอาด สะอาดเมื่อพบ เห็นพื้นหรือ สนาม โรงเรียน สกปรกน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย
40) ตักเตือนหรือ แจ้งครูเมื่อเห็น ผู้อื่นทำลายสมบัติ ของโรงเรียน	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนเป็น ประจำ	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนบ่อยครั้ง	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนเป็น บางครั้ง	ตักเตือนหรือแจ้ง ครูเมื่อเห็นผู้อื่น ทำลายสมบัติของ โรงเรียนน้อยครั้ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย
อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

**คู่มือการใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย
อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร**

1. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ฉบับนี้ พัฒนาขึ้นโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ใช้เป็นเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร เพื่อให้ได้ข้อมูลคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียน ไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ให้มีคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับมาตรฐานนักเรียน

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร จำนวน 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นเครื่องมือที่ใช้สังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยครูผู้สอน 2 คน เป็นผู้สังเกตและพิจารณาให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์ตามคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ จำนวน 40 ข้อ วัด 4 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย จำนวน 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง จำนวน 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ จำนวน 10 ข้อ

แบบสังเกตเป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ

(rubric assessment) คือ

ระดับคะแนน	4	หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ (ร้อยละ 76 - 100)
ระดับคะแนน	3	หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ร้อยละ 51 - 75)
ระดับคะแนน	2	หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ 26 - 50)
ระดับคะแนน	1	หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย(ร้อยละ0-25)

สถานการณ์ที่กำหนด คือ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในเวลาเรียนตลอดทั้งวัน

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเอง ด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินคุณลักษณะคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง จำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 10 ข้อ คุณลักษณะรักความเป็นไทย จำนวน 10 ข้อ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง จำนวน 10 ข้อ และคุณลักษณะมีจิตสาธารณะ จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ใช้เวลา 30 นาที เกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ คือ

ระดับคะแนน	4	หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ (ร้อยละ 76 - 100)
ระดับคะแนน	3	หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ร้อยละ 51 - 75)
ระดับคะแนน	2	หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ 26 - 50)
ระดับคะแนน	1	หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย(ร้อยละ0-25)

3. โครงสร้างของเครื่องมือ

เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ที่ได้พัฒนาขึ้นจากตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการและจากความคิดเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ในการกำหนดพฤติกรรมและข้อคำถามแต่ละข้อมาสร้างเป็นเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้

เครื่องมือ	จำนวนข้อ	น้ำหนักคะแนน (ร้อยละ)	ผู้ประเมิน
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	40	80	ครูประเมินนักเรียน
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	40	20	นักเรียนประเมินตนเอง
รวม	80	100	

4. คุณภาพของเครื่องมือ

คุณภาพของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร

4.1 ความตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม พบว่าเครื่องมือประเมินมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

4.2 อำนาจจำแนก ของแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.71 ถึง 0.87

4.3 ความตรงเชิงโครงสร้าง ของเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมลิสเรล มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 1.27 ถึง 3.53 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ความเที่ยงของเครื่องมือ แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างผลการสังเกตของผู้สังเกต 2 คน ความเที่ยงมีค่า 0.97 และฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่า 0.98

5. วิธีการนำเครื่องมือไปใช้

การใช้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ดำเนินการดังนี้

1. เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร มีทั้งหมด 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยครูเป็นผู้ประเมิน เป็นแบบมาตรฐานค่า 4 ระดับ ที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ (rubic assessment) จำนวน 40 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ โดยนักเรียนประเมินตนเอง เป็นแบบมาตรฐานค่า 4 ระดับ ที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ (rubic assessment) จำนวน 40 ข้อ

2. ระยะเวลาที่ทำการประเมินคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ทำการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง ของแต่ละปีการศึกษา

3. การนำเครื่องมือไปใช้เพื่อที่จะประเมินคุณภาพได้ตรงกับคุณลักษณะของนักเรียนที่ได้รับการประเมินให้มากที่สุด เครื่องมือฉบับที่ 1 ให้ครูประเมินนักเรียน ส่วนฉบับที่ 2 นักเรียนประเมินตนเอง การให้คะแนนแต่ละฉบับ ให้ดูจากเกณฑ์การให้คะแนน

6. เกณฑ์การให้คะแนน

เครื่องมือประเมินคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ชุดนี้มีทั้งหมด 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยครูเป็นผู้ประเมิน เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ ที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

ตาราง ก เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติเป็นประจำ (ร้อยละ 76 - 100)	4
ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ร้อยละ 51 - 75)	3
ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ 26 - 50)	2
ปฏิบัติน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ0-25)	1

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะรัชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยนักเรียนประเมินตนเอง เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ ที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

ตาราง ข เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินตนเอง ด้านคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติเป็นประจำ (ร้อยละ 76 - 100)	4
ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ร้อยละ 51 - 75)	3
ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ 26 - 50)	2
ปฏิบัติน้อยครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ0-25)	1

7. เกณฑ์การแปลผลคะแนน

เมื่อตรวจให้คะแนนจากเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร ทั้ง 2 ฉบับ แล้วผู้ประเมินนำคะแนนที่ได้มาแปลผลระดับคุณภาพตามเกณฑ์ในตาราง ค

ตาราง ค เกณฑ์การแปลผลคะแนน

ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
80.00 – 100.00	ดีเยี่ยม
70.00 – 79.00	ดี
50.00 – 69.00	พอใช้
0.00 – 49.00	ปรับปรุง

หมายเหตุ เกณฑ์การแปลผลคะแนนตามสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ขั้นตอนในการแปลความหมายของระดับคุณภาพ

1. ให้คะแนนเครื่องมือประเมินคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร แต่ละฉบับ โดยให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครู	ให้น้ำหนักคะแนน	80%
1.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน	ให้น้ำหนักคะแนน	20%

คะแนนในข้อ 1 นำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลคะแนนตามตาราง ค พิจารณาระดับคุณภาพคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะว่าอยู่ในระดับใด

ตัวอย่าง การคิดคะแนน

1. ตรวจสอบให้คะแนนแต่ละฉบับ สมมติว่า นักเรียน ก ได้คะแนนดังนี้

นักเรียน	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2
ก	120 คะแนน	90 คะแนน

2. นำคะแนนจากข้อ 1 มาหาค่าคะแนนตามน้ำหนักของคะแนนที่กำหนดไว้คือ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครู และ แบบประเมินตนเองของนักเรียน เท่ากับ 80: 20 รวมคะแนนและเทียบระดับคุณภาพดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครู จำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็มสูงสุดข้อละ 4 คะแนน คะแนนเต็มทั้งหมด 160 นาย ก ได้คะแนน 120 คะแนน หาโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ดังนี้

คะแนน 160 คะแนน คิดเป็น 80 คะแนน

คะแนน 1 คะแนน คิดเป็น $\frac{80}{160}$ คะแนน

คะแนน 120 คะแนน คิดเป็น $\frac{80}{160} \times 120 = 60$ คะแนน

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็มสูงสุดข้อละ 4 คะแนน คะแนนเต็มทั้งหมด 160 นาย ก ได้คะแนนประเมินตนเอง 90 คะแนน หาโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ดังนี้

คะแนน 160 คะแนน คิดเป็น 20 คะแนน

คะแนน 1 คะแนน คิดเป็น $\frac{20}{160}$ คะแนน

คะแนน 90 คะแนน คิดเป็น $\frac{20}{160} \times 90 = 11.25$ คะแนน

รวมคะแนนจากเครื่องมือประเมินทั้ง 2 ฉบับและแปลผลได้ ดังนี้

นักเรียน	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	รวม	ระดับคุณภาพ
ก	$\frac{80}{160} \times 120 = 60$	$\frac{20}{160} \times 90 = 11.25$	71.25	ดี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกุลชดา บุญพร
วัน เดือน ปีเกิด	21 กรกฎาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
ประวัติการศึกษา	ค.บ.(เคมี) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนค้อวังวิทยาคม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการ

